

Gmina Tyczyn

Nr 2 (536)

23.02. - 29.03.2014 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

IX PRZEGLĄD KOŁĘDOWY W TYCZYNI „PÓJDŹMY WSZYSKY DO STAJENKI...”

Chór „Sancta Catarina” Parafii Św. Trójcy i Św. Katarzyny w Tyczynie
pod dyrekcją Beaty Adamczyk

„Sancta Familia” Parafii Św. Rodziny w Rzeszowie
pod dyrekcją Ludwika Sowińskiego

Chór Kameralny Centrum Rekreacyjno-Kulturalnego
w Kielnarowej pod dyrekcją Andrzeja Szypuły

Dyrektor M-GOK w Tyczynie – Zofia Matys zapowiada występ „Sancta Musica”
Dziecięco-Młodzieżowego Stowarzyszenia Śpiewaczego Parafii Św. Katarzyny
w Tyczynie pod dyrekcją Agnieszki Fudali

Jego Eksceleńcja Ks. Bp Ordynariusz Rzeszowski Jan Wątroba

„Cantilena” Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rzeszowie
pod dyktacją Alberta Pacześniaka

Burmistrz Tycczyń Jan Hermaniuk

Chór Męski Centrum Kultury Gminy Markowa pod dyktacją
Zdzisława Małonia

Chór „Cantamus” Parafii Św. Józefa Robotnika w Pszczynie pod dyktacją Pawła Łackieży

BURMISTRZ TYCZYNA INFORMUJE

Powoli dobiega końca okres świąteczno-karnawałowy, pełen radosnych spotkań, imprez artystycznych i sportowych oraz zabaw. Nasza wspólnota samorządowa przeżywa ten okres bardzo aktywnie, uczestnicząc w spotkaniach opłatkowych, koncertach kolędowych i jasełkach oraz w turniejach sportowych i zabawach karnawałowych. Wszyst-

kim organizatorom tych przedsięwzięć składam serdeczne podziękowanie. Podczas IX już Przeglądu Kolędowego „Pójdźmy wszyscy do stajenki”, w którym tym razem uczestniczyło dziesięć chórów mieliśmy zaszczyt gościć naszego nowego ordynariusza ks. biskupa Jana Wątrobę. Pokłosiem czerwcowych uroczystości patriotycznych, które uświetnili wybitni śpiewacy operowi Ryszard i Robert Cieślowie, jest pięknie wydany album CD „Pieśni Powstania Styczniowego”, przygotowany pod kierownictwem artystycznym Ryszarda Cieśli przez artystów Filharmonii im. Romualda Traugutta.

Szczególnie cieszy aktywność na polu muzyki i wspólnego śpiewania. Myślę, że nasze tradycje muzyczne i żywa muzyczna współczesność, będą stanowić mocny argument na rzecz uruchomienia z początkiem nowego roku szkolnego 2014/15 Publicznej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tyczynie. Decyzja w tej sprawie jest w rękach Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wizytatorzy z Departamentu Edukacji Muzycznej wydali w tej sprawie pozytywną opinię.

Trwają przygotowania do kanonizacji błogosławionego papieża Jana Pawła II, która odbędzie się 27 kwietnia w Rzymie. Najważniejsze uroczystości z tej okazji w naszej Gminie odbędą się w dniu 15 maja br., w naszej świątyni parafialnej i tyczyńskim gimnazjum, które odtąd będzie nosić imię św. Jana Pawła II.

W dniu 17 stycznia br. Rada Miejska uchwaliła budżet naszej Gminy na 2014 rok. Jest to budżet skromny w stosunku do naszych ambicji, ale prorozwojowy i zapewniający Gminie płynność finansową. W minimalnym stopniu wzrastają podatki rolny, leśny i od nieruchomości. Na ubiegłorocznym poziomie utrzymana została taryfa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków, z wyjątkiem Matysówki, gdzie wzrost cen taryfowych wynika z podwyżek cen za dostawę wody przez miasto Rzeszów. Szerzej na temat tegorocznego budżetu na kolejnych stronach tego numeru Głosu Tyczyna. Wśród najważniejszych tegorocznych inwestycji kubaturowych znajduje się budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Tyczynie i budowa domu strażaka w Hermanowej. Czekamy na środki finansowe z PROW-u na modernizację domu ludowego w Borku Starym. Udzieliliśmy pomocy finansowej zarządowi województwa podkarpackiego w kwocie 250 tys. zł na kontynuowanie budowy chodnika w Borku Starym. Zamawiamy projekt chodnika na brakujący jego odcinek Borek Stary – Kielnarowa – Tyczyn. Chcielibyśmy aby droga wojewódzka nr 878 na terenie naszej Gminy była bezpieczna. Zabiegamy o środki z nowej perspektywy finansowej na infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną i kontynuację budowy

łącznika między naszym gimnazjum a halą sportową oraz na rewitalizację tyczyńskiego rynku, a także budowę Parku Energii Odnawialnej i Technologii Energooszczędnych. Czynimy starania o środki na remont dachu na budynku dawnego tyczyńskiego magistratu i byłego Sądu Grodzkiego. W niedługim czasie przy Centrum Dziedzictwa pojawią się stoiska umożliwiające promocję produktów regionalnych Doliny Strugu.

Trwają trudne – ze względu na zakres uzgodnień z różnymi partnerami – prace nad Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT ROF). Mamy nadzieję na pozyskanie tą drogą 13 – 14 mln zł w nowej perspektywie finansowej UE. Miło mi poinformować, że zostałem wybrany przez wójtów i burmistrzów gmin ROF, na jednego z trzech wiceprzewodniczących Komitetu Sterującego ZIT ROF (wraz z burmistrzem Głogowa Młp. i wójtem Czarnej Łańcuckiej).

Cieszę się, że w naszej gminie powstała trzecia już Grupa Odnowy Wsi, tym razem w Matysówce. Członkom Grup Odnowy Wsi w Hermanowej i Borku Starym składam serdeczne podziękowanie za ich zaangażowanie na rzecz swoich społeczności, zaś nowej Grupie Odnowy Wsi z Matysówki życzę satysfakcji z podejmowanych działań.

Jan Hermaniuk
Burmistrz Tyczyna

Burmistrz Tyczyna Jan Hermaniuk

przyjmuje mieszkańców Gminy i interesantów
w każdy poniedziałek w godz. **8.00 - 15.00**
w Urzędzie Miejskim w Tyczynie (I piętro).

Burmistrz Tyczyna

**Towarzystwo Miłośników
Ziemi Tyczyńskiej
oraz
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie**

zapraszają na

*Uroczystość poświęconą 646 rocznicy
nadania praw miejskich Tyczynowi*

15 marca 2014 r. (sobota) godz. 16.00
sala widowiskowa M-GOK w Tyczynie

Rada Miejska uchwaliła...

17 stycznia br. odbyła się sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni wysłuchali informacji **p. Bogdana Wilka** przedstawiciela Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich z Rzeszowa dotyczącej budowy chodnika w Borku Starym, sprawozdania z pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej za 2013 r. oraz podjęli uchwały w sprawach:

> **przyjęcia uchwały budżetowej Gminy Tyczyn na 2014 r.**

> **uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Tyczyn.** Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Tyczyn opracowana została na okres 14 lat, tj. na lata 2014–2027. Przy planowaniu wskaźników zawartych w WPF uwzględnione zostały główne założenia rozwoju gminy, planowane na ten okres przedsięwzięcia inwestycyjne, sytuacja finansowa gminy oraz możliwości kredytowe. W 2014 r. zostały przewidziane do realizacji zadania inwestycyjne, które są zgodnie z kierunkami rozwoju gminy oraz wynikają z zaciągniętych zobowiązań w latach poprzednich. **Planowane zadania inwestycyjne w 2014 r. to:**

- przebudowa i rozbudowa zespołu sportowo-rehabilitacyjnego wraz z zapleczem szatniowo-sanitarnym przy Szkole Podstawowej w Tyczynie 1.389.864,00 zł, dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w 2014 r. wynosi 280.000,00 zł;
- przebudowa boiska sportowego i budowa skoczni do skoku w dal w Kielnarowej – 198.902,00 zł, dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej 117.239,00 zł;
- rozbudowa garażu dla OSP Hermanowa 160.000,00 zł;
- przebudowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Rzeszów-Dylągówka nr 878 w Borku Starym na odcinku 530 mb 250.000,00 zł;
- inwestycje drogowe 657.000,00 zł;
- budowa sieci wodociągowej 217.000,00 zł;
- budowa sieci kanalizacyjnej 188.000,00 zł;
- zakup samochodu strażackiego 50.000,00 zł;
- oświetlenie drogowe 8.700,00 zł;
- wykonanie elewacji na budynku przy ul. Rynek 24 50.000,00 zł;
- modernizacja sieci i sprzętu teleinformatycznego 65.000,00 zł.

Biorąc pod uwagę prognozowane wielkości dochodów i wydatków za okres opracowania prognozy zostały uwzględnione wskaźniki makroekonomiczne na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

> **zaciągnięcia zobowiązań na realizację zadania związanego z ubezpieczeniem majątku i interesów gminy.** Uchwała została podjęta celem ubezpieczenia majątku i interesów gminy, jednostek organizacyjnych (szkół) oraz instytucji kultury. Ubezpieczenie obejmować będzie:

- ubezpieczenie majątku i odpowiedzialności cywilnej Gminy wraz z jednostkami organizacyjnymi i instytucjami kultury;
- ubezpieczenie pojazdów mechanicznych;
- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków.

> **udzielenia pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego.** Pomoc finansowa udzielona będzie na realizację II etapu budowy chodnika w Borku Starym przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

> **likwidacji Związku Międzygminnego „Wisłok”.** W związku z podjęciem uchwały Nr V/X/71/2013 przez Walne Zgromadzenie Związku Międzygminnego „Wisłok” w dniu 26 listopada 2013 r. w sprawie likwidacji ZW „Wisłok” z dniem 30 czerwca 2014 r. oraz zgodnie ze Statutem Związku zachodzi potrzeba potwierdzenia woli rozwiązania Związku uchwałami rad gmin członkowskich z określeniem terminu jego rozwiązania.

> **zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2014 r.**

MARIA HADAŁA

Zmiany w zarządzie SPON

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym

w Tyczynie działa już od 12 lat. Przyszedł czas na kolejną kadencję i zmiany w Zarządzie organizacji. Praca dla osób niepełnosprawnych jest specyficzna i wymaga

nie tylko znajomości przepisów, koordynowania działań, współpracy z opiekunami i dziećmi ale także wiele empatii w kierowaniu zespołem około 70 członków (bo tyle osób liczy stowarzyszenie).

Po 8-letniej działalności społecznej jako prezes SPON ustąpiłam to miejsce p. **Janinie Lonczak**, która świetnie rozumie potrzeby i problemy niepełnosprawnych i będzie kierować stowarzyszeniem przez kolejne cztery lata. Do współpracy ma następujące osoby:

- **zastępca - Maria Hadała**
- **sekretarz - Mariola Przybyło**
- **skarbnik - Maria Sitarz**
- **członek zarządu - Maria Karaczyńska**
- **członek zarządu - Maria Król.**

Ustępującemu zarządowi chciałam bardzo podziękować za zaangażowanie w sprawy członków, opiekunów i ich rodzin. Pragnę także gorąco podziękować, licząc jednocześnie na dalszą współpracę, wszystkim osobom, instytucjom i organizacjom, które nas wspierały. Pomagali nam także indywidualni sponsorzy, wolontariusze i za ich ofiarność, pomoc rzeczową, finansową i serdeczność bardzo dziękuję. Liczę, że będzie ona owocna także pod wodzą nowego zarządu. Cieszę się, że w ciągu naszej działalności tak wiele udało się zrobić. Zorganizować liczne spotkania okolicznościowe, integracyjne oraz zajęcia warsztatowe: plastyczne, muzyczne, kulinarne, rekreacyjno-sportowe w świetlicy i w plenerze. Nasi członkowie mogli rozwijać swoje pasje mimo różnych przeciwności losu, uczestniczyć w wyjazdach i zwiedzać ciekawe miejsca w Polsce. Udało nam się pokonywać wiele barier życiowych i aktywizować członków do działania, a także rozwiązywać indywidualne problemy członków i ich rodzin.

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Tyczynie powstało 6 grudnia 1999 r. Celem stowarzyszenia jest świadczenie pomocy osobom z terenu gminy i miasta Tyczyn, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych.

Obszary działania: przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca, a także pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Miejsko – Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Tyczynie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

OGŁOSZENIE O NABORZE DO UCZESTNICTWA W PROJEKCIE „Czas na aktywność w gminie Tyczyn”

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie ogłasza nabór uczestników/uczestniczek do projektu systemowego pt. **„Czas na aktywność w gminie Tyczyn”**, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*, Działanie 7.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji*, Poddziałanie 7.1.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej*- współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Czas realizacji projektu: **01.01.2014 r. - 31.12.2014 r.**
Rekrutacja do projektu zakończy się 31 marca 2014 r.

Osoby chętne do wzięcia udziału w projekcie muszą spełniać następujące warunki:

- zamieszkiwać w gminie Tyczyn,
- korzystać ze świadczeń pomocy społecznej,
- być osobami bezrobotnymi lub zatrudnionymi,
- być osobami w wieku aktywności zawodowej.

Osoby spełniające w/w warunki i zakwalifikowane do uczestnictwa w projekcie zostaną objęte wsparciem finansowym, pracą socjalną oraz 3 instrumentami aktywnej integracji: aktywizacją edukacyjną, zawodową i zdrowotną. W ramach aktywizacji edukacyjnej uczestnicy/uczestniczki projektu ukończą kursy wynikające z ustaleń i oceny dokonanej przez doradcę zawodowego wraz z UP w trakcie trwania projektu. Celem kursów jest podniesienie kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobycie nowych kompetencji i umiejętności zawodowych.

Osoby biorące udział w projekcie będą miały możliwość wzięcia udziału w jednym z przykładowych kursów:

- podstawy obsługi komputera,
- magazynier z obsługą wózków widłowych,
- operator koparko – ładowarki,
- opiekunka/opiekun dzieci,
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera,
- opiekunka/opiekun osób starszych i niepełnosprawnych,
- pracownik małej gastronomii,
- fryzjerstwo,
- kurs kosmetyczny,
- stylizacja paznokci,
- innym, wskazanym przez uczestnika.

W procesie rekrutacji i w trakcie realizacji projektu będzie zachowana zasada równości szans kobiet i mężczyzn.

Czas na aktywność w gminie Tyczyn

Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Priorytet VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1

AKTYWNOŚĆ KLUCZEM DO SUKCESU

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Miejsko – Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Tyczynie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby zainteresowane uczestnictwem w projekcie mogą zgłaszać się osobiście w
M-GOPS w Tyczynie ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn,
w godz. od 7.30 do 15.30 lub telefonicznie (17) 22 19 246 do 31.03.2014 r.

**Kierownik Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie
Barbara Lew**

Budżet Gminy Tyczyn na 2014 r.

17 stycznia 2014 r. Rada Miejska w Tyczynie uchwaliła budżet na rok 2014, który po stronie dochodów wynosi 27.922.517 zł, w tym:

- **dotacje celowe** z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz na zadania własne Gminy w kwocie 4.114.767 zł – stanowią 14,74% ogólnie planowanych dochodów;

- **subwencje** w kwocie 12.795.508 zł, co stanowi 45,82% dochodów;

- **dochody własne** w kwocie 5.288.720 zł – stanowią 18,94% planowanych dochodów Gminy;

- **udziały w podatkach** od osób fizycznych i prawnych 5.348.843 zł, tj. 19,16% planowanych dochodów;

- **dotacje** na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego w kwocie 118.000 zł, tj. 0,42%;

- **dotacje z UE** w kwocie 256.679 zł, tj. 0,92% planowanych dochodów.

Wielkość planowanych dochodów ma bezpośredni wpływ na wielkość planowanych wydatków budżetowych.

Wydatki budżetu Gminy na 2014 r. ustalono w kwocie 29.307.708 zł, planując je przeznaczyć na:

- **wydatki majątkowe** 3.326.956 zł, co stanowi 11,35% ogólnych wydatków budżetu;

- **wydatki bieżące** na pokrycie kosztów działalności poszczególnych jednostek (Urząd Miejski,

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół, Gimnazjum, Szkoły Podstawowe) – 25.980.752 zł, tj. 88,65%.

W planie wydatków zabezpieczono środki na inwestycje, jak również na bieżące potrzeby funkcjonowania Gminy, jednostek jej podległych i instytucji kultury.

Planowany deficyt budżetowy w kwocie 1.385.191 zł oraz spłata zaciągniętych zobowiązań w kwocie 566.809 zł zostaną pokryte z emisji obligacji.

Dochody	Wydatki
27.922.517 zł	29.307.708 zł
Przychody	Rozchody
1.952.000 zł	566.809 zł

DOCHODY

CO SAMI GROMADZIMY

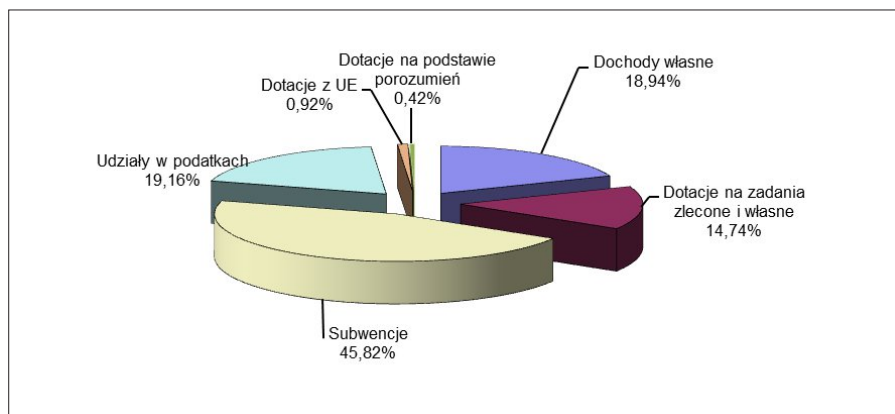
Dochody podatkowe 2.917.000 zł
 - Podatek rolny 743.000 zł
 - Podatek leśny 29.000 zł
 - Podatek od nieruchomości 2.035.000 zł
 - Podatek od środków transportowych 110.000 zł

Dochody z majątku gminy 469.000 zł
 - Opłata za wieczyste użytkowanie i przekształcenie 25.000 zł
 - Dzierżawa, czynsze z najmu 134.000 zł
 - Dochody ze sprzedaży mienia 310.000 zł

Różne opłaty 1.132.720 zł
 - Opłaty ze sprzedaży napojów alkoholowych 125.000 zł
 - Wpływy z opłaty produktowej 2.500 zł
 - Wpływy z opłaty skarbowej 40.000 zł
 - Wpływy z opłat adiacenckich 150.000 zł
 - Wpływy z opłaty za przedszkola 40.000 zł
 - Opłaty za gospodarowanie odpadami 740.220 zł
 - Opłaty za korzystanie z przestanków 35.000 zł

Wpływy z usług 15.000 zł

Struktura planowanych dochodów Gminy Tyczyn w 2014 r.

- Usługi opiekuńcze z zakresu pomocy społecznej 15.000 zł
Pozostałe dochody 349.000 zł
 - Darowizny 60.000 zł
 - Wpływy ze sprzedaży gazety „Głos Tyczyna”, specyfikacji przetargowych, ogłoszeń 14.000 zł
 - Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 5.000 zł
 - Dochody związane z realizacją zadań zleconych 15.000 zł
 - Zwrot podatku VAT 255.000 zł

Odsetki 66.000 zł
 - Od nieterminowych wpłat podatkowych 15.000 zł
 - Od środków na rachunkach 50.000 zł
 - Pozostałe odsetki 1.000 zł

CO OTRZYMujemy

Udziały w podatkach 5.348.843 zł
 - Udziały gminy z podatku PiT 5.198.843 zł

- Udziały gminy w podatku CiT 150.000 zł

Dochody z podatków płaconych na terenie Gminy przekazanych przez Urząd Skarbowy 340.000 zł
 - Karta podatkowa 5.000 zł
 - Podatek od czynności cywilnoprawnych 305.000 zł
 - Podatek od spadków i darowizn 30.000 zł

Subwencje 12.795.508 zł
 - Oświatowa 9.584.728 zł
 - Ogólna 3.210.780 zł

Dotacje 4.232.767 zł
 - Na administrację 71.288 zł
 - Na zadania z zakresu opieki społecznej 3.646.240 zł
 - Na zadania inwestycyjne 397.239 zł
 - Na podstawie porozumień 118.000 zł

Budżet Gminy Tyczyn na 2014 r.

Dotacje z Unii Europejskiej

- 256.679 zł
- Dotacja z EFS na dofinansowanie projektu „Technologie cyfrowe jako systemowe urządzenia wspierające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacia” 83.772 zł
 - Dotacja z EFR na dofinansowanie projektu „Zakup stoisk handlowych do promocji produktów lokalnych dla Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie” 15.872 zł
 - Dotacja z EFS na projekt „Czas na aktywność w gminie Tyczyn” 157.035 zł

**Dochód na 1 mieszkańca
w 2014 r. – 2.401 zł**

WYDATKI

Wydatki budżetu Gminy w podziale na grupy

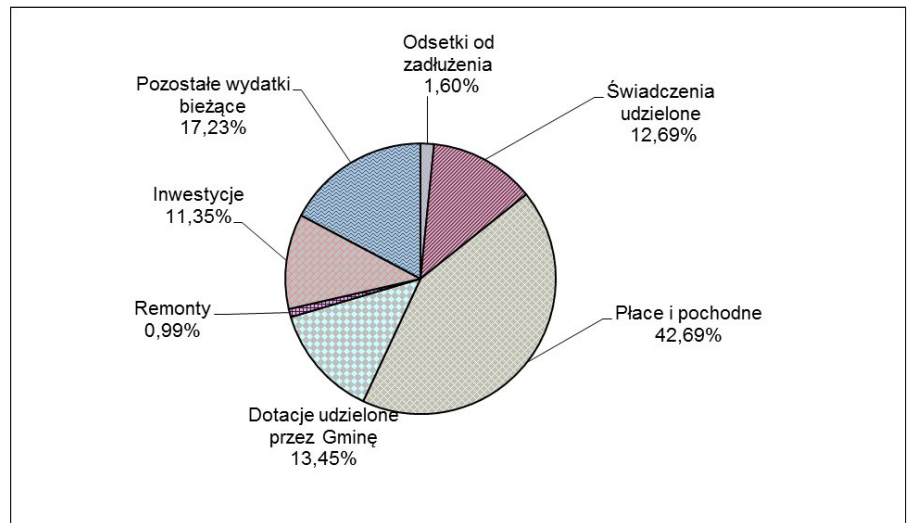
- inwestycyjne 3.326.956 zł
- remonty 291.440 zł
- dotacje udzielone na zadania bieżące 3.941.665 zł
- świadczenia udzielone 3.718.807 zł

- płace i pochodne 12.509.958 zł
- odsetki od zadłużenia 470.000 zł
- pozostałe wydatki bieżące 5.048.882 zł

Wydatki budżetu Gminy według ważniejszych działów

1. Oświata i wychowanie (szkoły podstawowe, gimnazjum, przedszkola, świetlice) 14.365.586 zł
2. Pomoc społeczna 5.069.372 zł
3. Ochrona zdrowia 140.000 zł
4. Kultura i sport 1.528.000 zł
5. Administracja publiczna

- 3.061.777 zł
- 6. Działalność usługowa 81.083 zł
- 7. Gospodarka mieszkaniowa 508.680 zł
- 8. Ochrona środowiska i gospodarka komunalna, rolnictwo 1.783.560 zł
- 9. Drogi 1.665.800 zł
- 10. Wodociągi 217.000 zł
- 11. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 296.850 zł
- 12. Obsługa długu, rezerwa ogólna i celowa 590.000 zł

INWESTYCJE

Drogi

Borek Stary

- 1) Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Rzeszów – Dylągówka w Borku Starym. Dotacja do budowy chodnika w kwocie 250.000 zł przekazana Województwu Podkarpackiemu w formie pomocy finansowej.
- 2) Przebudowa przepustu w ciągu drogi gminnej Borek Stary Zawodzie 0+000-0+200. Przebudowa polegać będzie na wymianie kręgów betonowych z Ø 500 na Ø 1000 oraz wykonaniu przyczółków betonowych. Wartość prac – 30.000 zł.

Hermanowa

- 1) Przebudowa drogi Hermanowa Dół Łącznik Grunwald w km 0+000-0+112. Przebudowa polegać będzie na wykonaniu podbudowy z kruszyw łamanych, położeniu masy bitumicznej, utwardzeniu poboczy, wykonaniu odwodnienia. Wartość prac – 35.000 zł.
- 2) Przebudowa wjazdu oraz placu przy Szkole Podstawowej 700 m². Prace polegać będą na wyko-

naniu podbudowy z kruszyw łamanych, regulacji studzienek, położeniu masy bitumicznej, utwardzeniu placu obok Szkoły kostką brukową. Wartość prac – 70.000 zł.

Kielnarowa

- 1) Przebudowa drogi gminnej Kielnarowa Obszary – Matysówka 1+780-2+200. Przebudowa polegać będzie na wykonaniu podbudowy z kruszyw łamanych, położeniu masy bitumicznej, utwardzeniu poboczy, wykonaniu odwodnienia. Wartość prac – 50.000 zł.

Tyczyn

- 1) Przebudowa ul. Stawowej w Tyczynie 0+000-0+280. Przebudowa polegać będzie na wykonaniu podbudowy z kruszyw łamanych, położeniu masy bitumicznej, utwardzeniu poboczy, wykonaniu odwodnienia. Wartość prac – 200.000 zł.
- 2) Przebudowa ul. Zagrody boczne 0+000-0+223. Przebudowa polegać będzie na wykonaniu podbudowy z kruszyw łamanych, położeniu masy bitumicznej, utwardzeniu poboczy, wykonaniu odwodnienia. Wartość prac – 40.000 zł.
- 3) inwentaryzacja filmowa dróg -

- 4) opracowanie projektu technicznego na budowę chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 878 na odcinku od granicy miasta Tyczyna do Szkoły Podstawowej w Kielnarowej oraz budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 878 o dł. 110 mb w Borku Starym - 50.000 zł.

Wodociągi

- 1) Wodociąg Hermanowa Czerwonki (wykonanie sieci o długości 1543 mb, 13 kompletów przyłączy do budynków o dł. 340 mb) 170.000 zł.
- 2) Wodociąg Tyczyn ul. Potoki (opracowanie dokumentacji projektowej, roboty budowlano-montażowe, wykonanie sieci o dł. 440 mb) 47.000 zł.

Kanalizacja

- 1) Kanalizacja sanitarna Kielnarowa Borek Stary - 50.000 zł. Kontynuacja budowy sieci kanalizacyjnej, wykonanie 24 kpl przyłączy. Zakończenie robót planowane jest na 30.06.2014 r.
- 2) Kanalizacja sanitarna Tyczyn, ul. Potoki – 75.000 zł. Opracowanie dokumentacji projektowej, budowa sieci o dł. 450 mb. Budowa sie-

Ciąg dalszy na stronie 8

Budżet Gminy Tyczyn na 2014 r.

Ciąg dalszy ze strony 7

ci umożliwi odbiór ścieków z budynków istniejących i projektowanych. 3) Kanalizacja sanitarna Hermanowa – Czerwonki – 63.000 zł wykonanie sieci i przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku socjalnego o dł. 450 mb.

Oświetlenie drogowe

1) Przebudowa oświetlenia drogowego Hermanowa Gajówka. Przebudowa polegać będzie na opracowaniu projektu technicznego do zgłoszenia zamontowania sterowania oraz podwieszenia 3 szt. lamp oświetleniowych - 8.700 zł.

2) Budowa oświetlenia w Tyczynie, ul. Mickiewicza - 12.490 zł.

Ochotnicze Straże Pożarne

1) Zakup samochodu strażackiego dla OSP Matysówka - 50.000 zł.

2) Rozbudowa garażu dla OSP Hermanowa - 160.000 zł. Projektowa-

na rozbudowa ma na celu zwiększenie części związanej z działalnością OSP. Wykonany zostanie nowy garaż dwukondygnacyjny dla samochodu wraz z umywalnią, powierzchnia zabudowy 103,44 m², w tym: ścianki nośne i działowe, instalacje elektryczne i sanitarne, montaż stolarki okiennej i drzwiowej oraz część tynków wewnętrznych.

Gospodarka mieszkaniowa

1) Wykonanie elewacji budynku Rynek 24 - 50.000 zł.

Oświata

1) Przebudowa i rozbudowa zespołu sportowo-rehabilitacyjnego wraz z zapleczem szatniowo-sanitarnym przy Szkole Podstawowej w Tyczynie - 1.389.864 zł. Do wykonania prace związane z wykończeniem obiektu: wykonanie tynków, malowanie, montaż ślusarki drzwiowej i okiennej, malowanie pomiesz-

czeń, układanie płytek, przebudowa istniejącego wjazdu z ul. Kazimierza Wielkiego, przebudowa fragmentu drogi wewnętrznej, wykonanie ocieplenia i wyprawa elewacji.

2) Przebudowa boiska przy Szkole Podstawowej w Kielnarowej - 198.902 zł. Przedmiotem inwestycji jest budowa boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 24x43 m o nawierzchni z kostki gumowej oraz skoczni do skoku w dal z rozbiegiem o wymiarach 1,5x33 m z nawierzchni z kostki gumowej i zeskokiem o wymiarach 3x8 m wykonanym jako dół wypełniony piaskiem. Montaż urządzeń na boisku do gry w: piłkę ręczną, koszykówkę i siatkówkę. Obsianie trawą części nieutwardzonej.

**OPRACOWAŁA:
BARBARA MATUŁA**

DOROTA DROZD - OPIEKUN INTER-KLUBU

Zapraszamy do Inter-Klubu w Hermanowej

Od stycznia br. w Domu Ludowym w Hermanowej funkcjonuje Inter-Klub. Zapraszamy dzieci, młodzież oraz dorosłych do **BEZPŁATNEGO** korzystania z komputerów.

W marcu zapraszamy osoby dorosłe do udziału w szkoleniu „**Obsługa komputera, multimedia oraz wykorzystanie Internetu w życiu codziennym**”. Szkolenie odbędzie się w dniach: **3, 6, 10, 12, 14, 18 marca br.**

Więcej informacji można uzyskać w **Biurze Projektu w Tyczynie**

nie ul. Kościuszki 8 bądź pod numerem telefonu **(17) 230-55-77** oraz na stronach internetowych: **www.dolinastrugu.pl**, **www.mgoktyczyn.pl** oraz na naszym profilu na Facebooku.

W czasie trwania szkolenia zapewniony będzie catering dla uczestników. Szkolenie jest **bezpłatne**. Ilość miejsc jest ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń.

Przypominamy

15 marca upływa termin płatności:

- I raty podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości.

Podatek opłacać można:

- u sołtysów,
- w kasie Urzędu, w godz. 8.00 - 12.30; 13.30 - 15.30,
- na konto Gminy Tyczyn w Podkarpackim Banku Spółdzielczym nr 88 8642 1126 2012 1127 8856 0002.

Wymiary podatkowe z miasta Tyczyna można odbierać w Urzędzie Miejskim w pok. 34 (podatki).

W Hermanowej powstaje Klub Seniora

Każdy emeryt lub rencista może wstąpić do Klubu i włączyć się w działalność zgodnie z własnymi zainteresowaniami, aby przyjemnie spędzić wolny czas.

Spotkania odbywać się będą **w każdy poniedziałek, o godz. 14.00 w Domu Ludowym w Hermanowej.**

Zaprasza
Sołtys wsi Hermanowa

Projekt Solartime

W Gminie Tyczyn realizowany jest projekt Solartime umożliwiający instalację kolektorów słonecznych na preferencyjnych warunkach.

Instalacja kolektorów słonecznych to rozwiązanie pozwalające na ogromne oszczędności dzięki pokryciu min. 60% zapotrzebowania na ciepłą wodę. Jest to także sposób na poprawę komfortu życia, nie wspominając już o walorach proekologicznych.

Osoby zainteresowane wykorzystaniem bezpłatnej energii słonecznej uciechy fakt, że firma Solartime pod patronatem Urzędu Miejskiego w Tyczynie realizuje projekt, który umożliwia instalacje systemu solarnego na bardzo preferencyjnych warunkach. Program realizowany jest z wykorzystaniem 45% dotacji z NFOŚiGW. Niestety fundusze na dofinansowania do kolektorów kończą się w bardzo szybkim tempie. Jeżeli zainteresowanie kolektorami utrzyma się na obecnym poziomie, limit środków może zostać wykorzystany już na początku drugiego kwartału br., więc czasu na skorzystanie z programu zostało już niewiele.

Program w pierwszej kolejności został wdrożony na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, gdzie wykonano kilkadziesiąt instalacji. W obecnej chwili do projektu przystąpiły gminy: Chmielnik, Niebylec, Mielec, Dynów, Tryńcza, Krzeszów i Nisko. 31 stycznia br. odbyło się spotkanie informacyjne z mieszkańcami gminy Tyczyn z udziałem **Pana Burmistrza Jana Hermaniuka**. W spotkaniu uczestniczyło ponad 70 osób. Połowa uczestników, już na pierwszym spotkaniu, zadeklarowała chęć przystąpienia do projektu i zakupu kolektorów.

Tego typu projekt jest ciekawym rozwiązaniem, gdyż większa liczba instalacji w jednej miejscowości czy gminie pozwala na znaczne obniżenie kosztu montażu pojedynczej instalacji. W efekcie cena końcowa instalacji jest znacznie niższa niż standardowa cena detaliczna. Instalacja solarna jest własnością właściciela budynku, a nie tak jak jest to w przypadku dotacji unijnych czy RPO przez 5-6 lat jest wła-

snością gminy. Co ważne, firma Solartime jest gwarantem wysokiej jakości instalacji – już ponad 5 000 rodzin użytkuje i oszczędza dzięki kolektorom tej marki.

Oszczędności dzięki użytkowaniu kolektorów są oczywiste. Płacąc obecnie za podgrzanie wody 150-350 zł miesięcznie, roczny koszt wynosi 1.800 - 4.200 zł. Dzięki kolektorom można zaoszczędzić min. 60%, w związku z tym roczny zysk będzie wynosił 1.080-2.520 zł. Po uwzględnieniu kosztu instalacji zysk po 10 latach będzie wynosił odpowiednio do wysokości rachunków 4.850 - 19.250 zł. Natomiast szacowany zwrot inwestycji wynosi jedynie 5,5-2,5 lat.

Średnia rynkowa cena instalacji solarnej to ok. 15.000 zł. Wykorzystując 45% dotację z NFOŚiGW za instalację zapłacimy ok. 8.250 zł + koszty kredytu.

Cena, którą proponuje Solartime to 5.950 zł z wykorzystaniem 45% dotacji z NFOŚiGW. W podanej kwocie zawiera się koszt preferencyjnego kredytu dla uczestników projektu w wysokości ok. 500 zł (3% prowizji i 6% odsetki). Cena proponowanego zestawu obejmuje: 3 kolektory płaskie meandrowe ST185DE, zasobnik 300 l, grupę pompową, armaturę, usługę montażu, projekt pod dotację z NFOŚiGW. Instalacja posiada tryb urlopowy i funkcję przeciw zamrożeniową. Kolektory mają 10 lat gwarancji, a zaprojektowano je tak aby pracowały 25 lat.

Procedura przystąpienia do projektu jest bardzo prosta. Wystarczy umówić się na niezobowiązujące spotkanie z przedstawicielem firmy Solartime, na którym poznają Państwo wszystkie szczegóły. Firma Solartime zajmuje się wszelkimi formalnościami związanymi z dotacją NFOŚiGW.

Osoby zainteresowane montażem kolektorów, zachęcamy do kontaktu, gdyż nadal jest możliwość przystąpienia do projektu.

Infolinia: 515-155-888
www.solartime.pl
Solartime Sp. z o.o, Miłocin 284,
36-062 Zaczernie.

ZAPRASZAMY NA IMPREZY Z OKAZJI DNIA KOBIET

21.02.2014 r. (piątek)
godz.17.00

Dom Ludowy w Matysówce
zaprasza na Koncert zespołów
„Zbrucz” i „Lubystok”
z Ukrainy.

4.03.2014r. (wtorek)
godz.17.00

Dom Ludowy w Hermanowej
zaprasza na
Koncert Kapeli Podwórkowej
„Cajmery” z Niebylca oraz
występy dzieci.

8.03.2014 r. (sobota)
godz.17.00

Dom Ludowy w Borku Starym
zaprasza na
Recital **Marzeny Bukały**,
a także występy dziecięcej grupy
tanecznej z Borku Starego.

9.03.2014 r. (niedziela)
godz. 17.00

Centrum
Rekreacyjno-Kulturalne
w Kielnarowej
zaprasza na
Recital piosenek
Marzeny Bukały, występy
dziecięcych Zespołów Tanecznych
oraz słodki poczęstunek.

Dyżur Przewodniczącego Rady Miejskiej

Adama Skowrońskiego
odbywa się

w każdą **1. i 3. środę m-ca**
w godz. **od 9.00 do 11.00**
w Urzędzie Miejskim w Tyczynie,
pok. 27 (I piętro).

Woda cenniejsza niż złoto

Makulatura na misje, zbudujemy studnię w Sudanie Południowym

Warto zastanowić się, czy pragnienie może wywoływać ból?

Pomyśleć jakby to było, gdyby w Polsce zabrakło wody? Na świecie są takie rejony, w których ludzie nie muszą wyobrażać sobie podobnych sytuacji. Tam nazywają wodę „niebieskim złotem”. Takim miejscem jest Sudan Południowy.

Brak dostępu do wystarczającej ilości wody pitnej jest jednym z podstawowych problemów regionu. Czynnych pomp wodnych jest zbyt mało w stosunku do wzrastającej liczby mieszkańców. Ludność czerpie więc wodę głównie ze stawów, kałuż i okresowych rzek.

Brak wody to coś dużo gorszego niż sam ból spowodowany pragnieniem. Kiedy nie masz czym napoić swojego dziecka, masz tylko jedno wyjście: musisz znaleźć wodę. Od tego, czy będzie ona czysta czy brudna zależy, czy dziecko przeżyje. Twoja rodzina potrzebuje wody do mycia, gotowania i do pracy, więc jeśli nie masz wody, to po prostu idziesz jej szukać. Brak wody dyktuje przebieg każdego dnia twojego życia.

Co roku z powodu braku czystej wody i odpowiednich warunków sanitarnych umierają 2 miliony ludzi – to tak, jakby z powierzchni świata zniknęło miasto wielkości Warszawy. Życie i zdrowie tracą przede wszystkim dzieci – ich organizm ma najmniej siły, by obrońić się przed zarazkami znajdującymi się w brudnej wodzie. Co minutę czworo dzieci umiera z powodu biegunki. Dzieci, które nie mają co pić chorują na świerzb, anemię, tracą wzrok, nie rosną. Czerpanie wody z niebezpiecznych źródeł wiąże się z ryzykiem zakażenia pasożytami i malarią. Gdyby udało się nam zapewnić każdej wiosce studnię z czystą wodą, ilość chorych w szpitalach zmalałaby o połowę.

Albo idziesz po wodę, albo do szkoły, przed takim wyborem stają tysiące dzieci. Bez wody nie mogą żyć, a bez szkoły – tak. Te dzieci naprawdę chciałyby się uczyć, ale bez ich pomocy gospodarstwa domowe ich rodzin przestaną funkcjonować. Nie mają wyboru. Nie mają wyboru również wtedy, gdy brak wody odbiera im zdrowie. Nie w każdej miejscowości jest szko-

ła, a nie w każdej szkole – toaleta. Brak higieny zwiększa ryzyko zakażenia chorobami uniemożliwiającymi naukę. Brak edukacji to brak szansy na wyjście z ubóstwa i zabezpieczenia sobie dostępu do czystej wody. I tak koło się zamyka...

Problem braku wody pitnej dotyka przede wszystkim najbardziej potrzebujących i jest bardzo kosztowny: trzeba mieć pieniądze, żeby kupić wodę od tych, którzy ją mają i gotowi są sprzedać, często po bardzo wygórowanych cenach – kto nie ma dostępu do studni, nie może się targować. Ubogie rodziny przeznaczają na zakup wody 10% dostępnych im środków finansowych. Jeszcze droższe są leki, niezbędne do leczenia powstałych w wyniku niedoboru czystej wody chorób. Wydatki idą też w parze z ograniczeniem możliwości zarabkowania – czy to na skutek złego stanu zdrowia czy z braku czasu, przeznaczonego na wyprawę do studni, na które niektórzy ludzie poświęcają aż 5 godzin dziennie. 5 godzin, które mogliby poświęcić na pracę, naukę i wypoczynek.

Wody do życia potrzebują także rośliny. Jeśli brakuje wody do ugaszczenia pragnienia, to nie ma jej także do nawodnienia pola czy podłania ogródka. Czysta woda niezbędna jest również w kuchni. Kiedy jej zabraknie, pojawiają się choroby układu pokarmowego.

Brak wody to nieustające zmartwienie kobiet, bo to właśnie na kobietach spoczywa najczęściej obowiązek zaopatrzenia gospodarstwa domowego w wodę i to dla nich umożliwienie dostępu do wody okazuje się być największą zmianą. Nie musiałyby już codziennie odbywać długich męczących marszy z dwudziestolitrowym baniakiem na głowie czy opiekować się chorującymi dziećmi.

W realizacji projektu budowy studni bierze udział ludność lokalna. Wymaga się przy tym, by część funkcji sprawowana była przez kobiety, umożliwiając im tym samym zdobycie lepszej pozycji w społeczności. Kobiety biorą udział we wszystkich etapach budowy studni i wodociągów – począwszy od podejmowania decyzji logistycznych i planowania instalacji po ich realizację – zyskując tym samym realny

wpływ na życie swojej wioski.

Choroby, brak wykształcenia, nierówności społeczne, głód i bieda – jeśli chcemy z nimi walczyć, musimy zapewnić wszystkim ludziom, szczególnie dzieciom dostęp do czystej wody.

Jak możemy pomóc?

Przynosimy makulaturę – gazety, stare książki, ulotki, katalogi... do kontenera obok Szkoły Podstawowej w Tyczynie.

Kosz budowy jednej studni wynosi 45 tys. zł, dlatego każda ilość przyniesionej makulatury jest niezwykle cenna. Makulatura zostanie sprzedana, a uzyskane pieniądze wpłacone na konto budowy studni w Sudanie.

Na wybudowanie własnej studni, promującej Gminę Tyczyn, potrzeba 210 ton makulatury i 7 ton plastikowych butelek, które ze względu na niską cenę będziemy zbierać na przełomie wiosny i lata.

Bardzo liczymy na Państwa pomoc i wsparcie, jeśli chcemy i możemy, włączmy się w to niezwykle dzieło budowy studni. Sudan potrzebuje naszej pomocy.

„Wodo, nie masz ani smaku, ani koloru, ani zapachu, nie można ciebie opisać, pije się ciebie nie znając ciebie. Nie jesteś niezbędna do życia; jesteś samym życiem”.

A. de Saint - Exupery

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie zaprasza na warsztaty:

* **STREFA TEATRU - WARSZTATY TEATRALNE** dla młodzieży w wieku 13-18 lat prowadzone przez aktorkę Teatru Maska **Ewę Mrówczyńską**. Zapisy pod numerem tel. 17 23-02-327. Spotkania odbywają się **w każdą sobotę miesiąca** począwszy od 22 lutego br. **w godz. 12.00-15.00.**

* **FOLKOWE INSPIRACJE – WARSZTATY PLASTYCZNE** dla seniorów. W marcu będziemy tworzyć **Palmy Wielkanocne**. Zapisy pod numerem tel. 17 23-02-327.

Spotkania odbędą się 13.03 i 27.03 w godz. 11.00 -13.00.

Wieści z Przedszkola Sióstr Dominikanek

SIOSTRY DOMINIKANKI

Grupa Projektowa w Przedszkolu Publicznym Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie

Od zawsze Przedszkole Publiczne Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika posiadało za mało miejsc, by przyjmując wszystkie chętne dzieci do placówki. Pierwsze nieśmiałe plany przebudowy poddasza na grupę przedszkolną pojawiły się na przełomie stycznia i lutego 2012 r. Jednak firmy budowlane nie za bardzo chciały się podjąć tego przedsięwzięcia, gdyż strych nie wyglądał ciekawie, a budynek nie należał do najmłodszych.

głądał ciekawie, a budynek nie należał do najmłodszych.

Z Bożą pomocą, znalazła się firma i ludzie dobrej woli, którzy od lutego 2012 r. zaczęli adaptację poddasza na grupę przedszkolną.

Budowa trwała... i trwała. W tzw. „między czasie” napisano Projekt „Ty i ja też szansę mam, czy wiesz? – wygenerowanie nowych miejsc w Przedszkolu w Gminie Tyczyn”. Skierowany do Rodziców dzieci 4-letnich. I udało się. Projekt został zaakceptowany i przyjęty. Jest on współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Działanie 9.1. Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddziałanie 9.1.1. Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej. Powstała dodatkowa grupa, która funkcjonuje od września 2013 r. i będzie służyć małym obywatelom Gminy Tyczyn.

Jasełka dla Babci i Dziadka...

W miesiącach: grudzień, styczeń i luty, w Przedszkolu Publicznym Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie odbyły się JASEŁKA. Najpierw w pięciu turach dla Rodziców, a następnie w kolejnych pięciu turach dla Babć i Dziadków, połączone z serdecznymi życzeniami, wierszami i piosenkami, a także małym słodkim poczęstunkiem. Było miło i radośnie, w niejednym oku zakręciła się łza, dzieci stanęły na wysokości zadania przygotowując drobne upominki. Nie ma to

Dyrekcja wraz z całym personelem świeckim i zakonnym Przedszkola Publicznego Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie bardzo dziękuje **Panu Burmistrzowi Tyczyna dr Janowi Hermaniukowi, Panu Sekretarzowi Gminy Piotrowi Kociubie** oraz **Radzie Miejskiej w Tyczynie** za życzliwość i wsparcie Przedszkola.

„Pójdźmy wszyscy do stajenki” po raz dziewiąty

Tyczyńskie kolędowanie ma swoje wieloletnie tradycje. Także i podkarpaccie chóry od dziewięciu lat spotykają się co roku w styczniową niedzielę w zabytkowym kościele w Tyczynie na Eucharystii, a potem w Ośrodku Kultury, by zgodnymi głosami, ubranymi w piękną harmonię, wielbić Narodzonego Pana.

W niedzielne popołudnie 19 stycznia br. na IX Przegląd Kolędowy „Pójdźmy wszyscy do Stajenki” do Tyczyny przybyło 10 chórów: „**Sancta Musica**” Dziecięco-Młodzieżowego Stowarzyszenia Śpiewaczego Parafii Św. Katarzyny w Tyczynie pod dyktando **Agnieszki Fudali** i z akompaniamentem **Szymona Dziedzica**, „**Camera-ta**” z Soniny z gminy Łańcut pod dyktando **Ewy Drewniak**, „**Cantamus**” Parafii Św. Józefa Robotnika w Pstrągowej pod dyktando **Pawła Łackiego**, „**Cantilena**” Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rzeszowie pod dyktando **Alberta Pacześniaka**, „**Sancta Catarina**” Parafii Św. Katarzyny w Tyczynie pod dyktando **Beaty Adamczyk** z akompaniamentem **Szymona Dziedzica**, „**Sancta Familia**” Parafii Św. Rodziny w Rzeszowie pod dyktando **Ludwika Sowińskiego**, **Kameralny Chór Męski Centrum Kultury Gminy Markowa** pod dyktando **Zdzisława Magonia**, **Chór Kameralny Centrum Rekreacyjno-Kulturalnego w Kielnarowej** pod dyktando **Andrzeja Szypuły**, „**Fayer-Ton**” Samorządowego Centrum Kultury i Bibliotek w Radomyślu Wielkim pod dyktando **Anny Tyńskiej** i „**Michael**” Parafii Św. Michała Archaniola w Rzeszowie pod dyktando **Jana Cynarskiego**.

Radosne spotkanie kolędowe chórów w Tyczynie zaszczylił swą obecnością Jego Eksceleńcja **Ks. Bp Ordynariusz Rzeszowski Jan Wątroba**. Gratulując pasji, pracowitości i oddania wszystkim chórom, podkreślał ewangeliczny charakter tyczyńskiego spotkania, któ-

re poprzez głębokie teksty kolęd, piękne melodie, pełne ducha, religijnej wrażliwości i miłości, jest jedną wielką modlitwą do Boga.

Kazimierz Gołojuch, poseł na Sejm RP, prezes Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Rzeszowskiej, gratulował chórom pięknych artystycznych śpiewów, zaś Burmistrzowi Tyczyna **dr Janowi Hermaniukowi** wspaniałego pomysłu organizacji tyczyńskiego przeglądu kolędowego, a także nieustannej i starannej nad nim opieki. Podkreślił rolę rodziny dla przyszłości naszej Ojczyzny.

Chóralne kolędowanie w Tyczynie ma swoją niepowtarzalną atmosferę i szczególnie nastrój. Sala widowiskowa Ośrodka Kultury co roku wypełnia się słuchaczami po brzegi, którzy nie szczędzą braw śpiewającym chórom, chętnie włączając się do wspólnego kolędowania. Także i w tym roku z wielką mocą zabrzmiała kolęda „Tryumfy Króla Niebieskiego” w wykonaniu połączonych chórów, a także, śpiewana przez wszystkich zebranych, kolęda „Pójdźmy wszyscy do Stajenki”, która od początku stała się serdecznym zawołaniem i motywem przewodnim kolejnych tyczyńskich przeglądów kolędowych.

Tyczyński przegląd kolędowy jest przykładem pięknej, zgodnej pracy wszystkich środowisk miasta i gminy dla swej „małej ojczyzny”, jaką jest miasto i gmina Tyczyn, promieniującej także na całą diecezję rzeszowską i region podkarpacki.

Słowa uznania i wdzięczności za opiekę i sprawną organizację tyczyńskich przeglądów kieruję do Pana Burmistrza **dr Jana Hermaniuka**, Czcigodnego Księdza Proboszcza **dr Mariana Czenczka** oraz Pani Dyrektora **Zofii Matys** z Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury.

A za rok – jubileuszowy, dziesiąty przegląd kolędowy w Tyczynie, który już dziś zachęca do przemyslenia i starannych przygotowań, by ten może jeszcze skromny jubileusz wypadł jak najlepiej.

Chóralne kolędowanie w Tyczynie jest znakiem żywej wiary, nieprzemijającego piękna i żywotności polskiej kultury od wieków opartej na wartościach chrześcijańskich, która jest otuchą i radością dnia dzisiejszego, a także nadzieją na przyszłość.

Zaproszenie do CDKiIT

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie serdecznie zaprasza na wystawę malarstwa **Andrzeja Korca zatytułowaną „Moje pejzaże”**.

Ten urodzony w Żarach artysta wiedze dotyczącą malarstwa zgłębiał w pracowni profesora Jana Szancenbacha w ASP w Krakowie.

Jego dorobek artystyczny jest niezwykle bogaty, namalował dziesiątki obrazów, uczestniczył w wielu plenerach malarskich, przygotował kilkanaście wystaw indywidualnych w kraju i zagranicą m.in. w Niemczech, Francji, Włoszech i Austrii. W 2006 r. brał udział w polsko-francuskim projekcie „QUE NOTRE TERRE EST BELLE”.

Laureat nagród i wyróżnień, w 2008 r. otrzymał nagrodę Fundacji Rodziny Zbigniewa Jana Krygowskiego. Stypendysta Ministra Kultury i Nauki (96/97), oraz burmistrza Klagenfurtu (2002), uhonorowany nagrodą Miasta Rzeszowa w dziedzinie Kultury i Sztuki za 2002 r.

W latach 1996-2002 pełnił funkcję prezesa Okręgu Rzeszowskiego ZPAP. Jest inicjatorem cyklu wystaw „Piórkiem i pędzlem po Rzeszowie” oraz Międzynarodowego Pleneru malarsko-rzeźbiarskiego „Rakaszawa” i „Orzechówka”. Należy do Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Przemyślu.

Artysta najbardziej prawdziwie czuje się w wypowiedzi malarskiej, w której interesuje go głównie struktura obrazu, faktura oraz technologia spoiw, gruntu i pigmentów oraz ekspresja koloru. Sporadycznie zajmuje się innymi dziedzinami sztuki jak rysunek, rzeźba, grafika. Na co dzień pracuje jako nauczyciel rysunku i malarstwa w Liceum Plastycznym w Rzeszowie.

Artysta prywatnie jest ojcem trojga dzieci i mężem Ani, też artystki malarki. Niegdyś mieszkał w Tyczynie, który wspomina z ogromnym sentymentem.

**Wernisaż wystawy
odbędzie się 13.03.2014 r.
(czwartek) o godz 18.00.
Wstęp Wolny.**

ZAKIA CIEŚLICKA-MAJKA

TERESA PARYNA

Zasłużyłaś na wieczność

Wspomnienie o Poetce i Koleżance Stasi Kopiec

2 marca minie już druga rocznica od chwili, kiedy poraziła nas wiadomość o śmierci **Stasi Kopiec**. Pamiętam nagły przypływ myśli z fragmentem wiersza ks. Jana Twardowskiego, że jeszcze raz za mało i znów za późno... Choć rozrządek nakazuje nam, by oszczędzać się z przemijaniem, to jednak niezależnie od wieku, nie ma dobrej pory na umieranie. Kiedy dowiedziałam się o jej chorobie, planowałam odwiedzinę, ale wciąż coś stawało na przeszkodzie. Postanowiłam przynajmniej zadzwonić. Telefon odebrała siostra Stasi, czuwająca przy niej w szpitalu. Stwierdziła, że Stasia jest bardzo słaba i nie może rozmawiać. Jednak po chwili usłyszałam w słuchawce Stasi głos. Dobrze zapamiętałam jej słowa: „*Tereniu, co ci będę mówić – umieram. Do zobaczenia w Domu Ojca!*”. Jak się później okazało, za trzy godziny Stasia stanęła na Jego progu. Najwyraźniej Ten, z którym prowadziła swoje poetyckie rozmowy, którego tajemnicę zgłębiała i któremu zawierzyła swoje życie, zapragnął mieć ją przy sobie. W swej twórczości często sięgała po motywy biblijne, a robiła to w sposób mistrzowski. W jednym z wierszy, niemal kokieteryjnie zabrzmiała jej wątpliwość, czy „zasłużyła na wieczność”.

Stasia była zjawiskiem, śmiem twierdzić – zbyt mało docenianym. Żyjemy niestety w czasach upad-

ku wszelkich autorytetów, więc i poetów nikt nie hołubi. Stasia nie należała do tych, co rozpychają się łokciami. Myślę, że znała swoją wartość. Jednak obdarzona niezwykłym talentem i życiową mądrością, była skromna. Nigdy nie dostrzegałam u niej choćby cienia pychy, czy wyniosłości – to cecha ludzi naprawdę wielkich. Byłyśmy sobie bliskie – chyba przez jakieś pokrewieństwo dusz, może podobne przekonania, przeżycia, doświadczenia. Zachwycona jej osobowością twórczą napisałam o niej i jej twórczości obszerny artykuł pt. „*Między ziemią a niebem*”, który ukazał się w Ogólnopolskim Magazynie Twórców „*Radostowa*” (Nr 9-12/2002).

Swoją twórczość prezentowała również na przemyskim Zamku w ramach „*Zamkowych Spotkań z Literaturą*”. Niestety w ostatnich latach, rzadko można było ją spotkać, czy to na zebraniach rzeszowskiego oddziału Związku Literatów, czy na organizowanych przez Związek Literatów Polskich spotkaniach. Tacy poeci jak Stasia nie odchodzą na zawsze. Jej obecność poprzez mądre i piękne wiersze będzie trwać, będzie nas zachwycać i pobudzać do refleksji. Wierzę, że śmierć nie jest unicestwieniem, a jedynie przejściem do innej formy życia, i że kiedyś się spotkamy.

Przemyśl, styczeń 2014 rok

ZASŁUŻYŁAŚ NA WIECZNOŚĆ

Pamięci Stasi Kopiec

Milili się wszyscy –
bliscy, krewni, powinowaci,
przyjazne drzewa,
swojskie ściany,
koledzy literaci ...
I Matka Boska Bolesna
przy szpitalnej bramie
prosiła Syna o cud
jak kiedyś w Kanie ...

A Ten, który świat utkał
z prawdy i miłości,
który zawsze wybiera
właściwe pory,
drogi najprostsze,
powiedział:
zabieram czas,
co tak cię prześladował –
zasłużyłaś na wieczność! ...

Teresa Paryna

4 – 5 marca 2012 r.

Teresa Paryna urodziła się w Sośnicy Jarosławskiej, mieszka w Przemyśle.

Jest autorką trzynastu zbiorów wierszy. Jej utwory były publikowane w ponad czterdziestu almanachach, antologiach oraz prasie ogólnopolskiej i polonijnej, przetłumaczone zostały na wiele języków. Píše również opowiadania, prozę poetycką i felietony. Laureatka licznych konkursów poetyckich. Członkini Związku Literatów Polskich.

BARBARA PŁODZIŃ

Dzień Babci i Dziadka w Kielnarowej

Babcia i Dziadek to bardzo ważne osoby w życiu każdego dziecka. Zawsze mają czas dla swoich wnuków i umieją słuchać jak nikt inny. Koją nam się z troską i rozpieszczaniem. To oni często wyręczają zabieganych rodziców i pomagają w wychowywaniu dzieci. To z kolan babci i dziadka najlepiej ogląda się świat. Dlatego warto ich szanować na co dzień i świętować w tym ważnym dniu, jakim jest Dzień Babci i Dziadka.

Z tej właśnie okazji 18 stycznia br. w Centrum Rekreacyjno Kulturalnym w Kielnarowej odbył się koncert, na który złożyły się piosenki, wiersze oraz układy taneczne w wykonaniu Zespołu Niezapominajki grup A i B w choreografii **p. Pauliny Peszek Kruczyńskiej**. W tańcu towarzyszyłam zaprezentowała się para taneczna ze Szkoły Tańca „Aksel” z Rzeszowa **Angelika Tondera i Kacper Nestor**, natomiast solo na akordeonie

zagrał zdolny uczeń ze Szkoły Podstawowej z Kielnarowej **Damian Płodzień**.

Po zakończonych występach dzieci wręczyły swoim babciom i dziadkom prezenty, potem zaś wspólnie częstowali się słodkimi domowymi wypiekami przygotowanymi przez mamy.

Serdecznie dziękuję wszystkim za udział, a rodzicom za zaangażowanie oraz upieczenie pysznych ciast.

V. Turniej Rodzinny w Tenisie Stołowym

11 stycznia br. w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Borku Starym odbył się **V. Turniej Rodzinny w Tenisie Stołowym**. Organizatorem zawodów był Szkolny Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Borku Starym.

Rozgrywki miały charakter zawodów drużynowych. W skład drużyny mógł wchodzić uczeń oraz rodzic lub inny pełnoletni członek rodziny. Do zawodów zgłosiło się 11

drużyn. Sędzią głównym był **p. Andrzej Zajac**.

Należy podkreślić, że wszystkie pokolenia walczyły zgodnie z zasadami fair play. Po kilkugodzinnych, zaciętych rozgrywkach, wyłoniono zwycięzców.

Turniej wygrała para **Jakub Ślaczka i Dawid Ślaczka (brat)** przed **Danielem Rząsą i Ryszardem Rząsą (wujek)** oraz **Wojciechem Konkolem i Kamilem**

MARTYNA KŁOS

Ferie zimowe w M-GOKu

Każdego roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury im. Karżyny Sobczyk w Tyczynie organizowane są zajęcia feryjne dla dzieci. Tym razem odbyły się one w dniach 20 - 31 stycznia br. Codziennie blisko 50 dzieci w wieku od 6 do 12 lat korzystało z naszej oferty spędzania wolnego czasu. Program zajęć był bardzo urozmaicony. Począwszy od zabaw ruchowych, gier świetlicowych, piłkarskich, gry w tenisa, po zajęcia plastyczne, muzyczne i taneczne. Pod okiem artysty plastyka, **p. Mirosława Pieprzyka** dzieci wykonywały kolorowe maski karnawałowe oraz ilustracje do bajek. Swoje talenty muzyczno-wokalne szlifowały z **p. Waldemarem Wywrockim**.

Wielką atrakcją dla dzieci było spotkanie z panem policjantem z tyczyńskiego komisariatu. Dowiedziały się one wówczas, jak bezpiecznie poruszać się w drodze z domu do szkoły. Dużą radość sprawiły im także zajęcia kulinarne pt. „Kuchnia pełna cudów”, podczas

których brały udział w konkursie na najładniejszą kanapkę.

Dzieci odwiedziły również Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej, gdzie czekało na nie wiele atrakcji, takich jak zabawa karaoke, wspólne oglądanie bajek czy malowanie prac konkursowych. Uczestniczyły one także w zajęciach z panią prezes TMZT **Zofią Domino**, która z kolei przybliżyła im historię naszego miasta na wspólnych spacerach po Tyczynie oraz w samym CDKiIT.

Ferie zakończyła zabawa karnawałowa, która odbyła się w sobotę 1 lutego br. Dzieci przebrały się za różne postaci z bajek i nie tylko. Miały na sobie uroczne kostiumy, które w dużej mierze wykonały same. Czas spędziły na wspólnych zabawach i konkursach z nagrodami. Całą imprezę poprowadzili panowie z zespołu **Yamaha**, którzy doskonale wiedzieli jak uatrakcyjnić czas małym mieszkańcom naszej gminy przed ich poniedziałkowym powrotem do szkoły.

Ostafiem (kuzyn). Oto kolejność następnych drużyn (na pierwszym miejscu uczniowie, na drugim przedstawiciel rodziny):

- > **IV m. Magdalena Lasota i Adam Lasota (tata)**,
- > **V m. Weronika Zajac i Andrzej Zajac (tata)**,
- > **VI m. Tomasz Pałac i Grzegorz Lampart (wujek)**,
- > **VII m. Mikołaj Szpala i Paweł Szpala (tata)**,
- > **VIII m. Patryk Pałac i Adrian Lampart (kuzyn)**,
- > **IX m. Andżelika Filip i Paweł Filip (tata)**
- > **X m. Julia Patrzyk i Waldemar Patrzyk (tata)**,
- > **XI m. Tomasz Nowicki i Tadeusz Nowicki (tata)**.

Zwycięska para otrzymała puchar, medale oraz dyplom. Zdobywcy II i III miejsca zostali nagrodzeni medalami i dyplomami.

Wszyscy uczestnicy otrzymali cenne nagrody rzeczowe, których fundatorem był Szkolny Klub Sportowy.

Gratulujemy zawodnikom wyników oraz sportowej postawy i zapraszamy za rok na kolejny turniej.

Pierwszy Wieczór Kultury Żeglarskiej

2 lutego br. w Kielnarowej odbył się Pierwszy Wieczór Kultury Żeglarskiej, którego organizatorem byli - **p. Janusz Płodzień** i Centrum Rekreacyjno-Kulturalne w Kielnarowej.

Uczestnicy spotkania obejrzeli slajdy i filmy z wypraw **Kapitana Jachtowego Bogdana Bednarza i Jachtowego Sternika Morskiego Janusza Płodnia**, a także wysłuchali morskich opowieści. W planach było również śpiewanie szant, które zostało przełożone na następne spotkanie.

Podczas Wieczoru Kultury Żeglarskiej został wybrany zespół założycielski oraz podjęto decyzję o utworzeniu stowarzyszenia zwykłego, które będzie nosić nazwę **Jacht Klub Doliny Strugu „Kielnarowa”**. (ag)

Promocja tomiku poezji Alicji Pałki

W niedzielne popołudnie 9 lutego br. sala Domu Ludowego wypełniła się do ostatniego miejsca. Okazja była niecodzienna - promocja tomiku wierszy „**Powrót do korzeni**” Alicji Pałki.

Alicja Pałka urodziła się w Borku Starym tutaj spędziła dzieciństwo i młodość. Po wyjściu za mąż opuściła rodzinne strony, aby później już jako emerytowany nauczyciel matematyki powrócić nie tylko sercem, myślami ale rzeczywistością. Przez długie lata pisze do szuflady (a ostatnio do komputera), ale dzięki osobom i tutaj należy się wielki ukłon **p. Barbarze Mrocze** - instruktor M-GOK w Tyczynie, które zainspirowały ją do przedstawienia swojej twórczości szerszej publiczności oraz **Burmistrzowi dr Janowi Hermaniukowi**, który umożliwił wydanie tego tomiku. W nastrój spotkania z poezją uczestników wprowadziła **p. Marzena Bukala**, która przedstawiła Monodram „Wędrowki po Sanktuarium Borkowskim” autorstwa bohaterki wieczoru.

Utwór ten w wykonaniu p. Marzeny był odtworzony w sposób piękny, przejmujący i wzruszający. Zostało to bardzo pozytywnie ocenione przez publiczność i nagrodzone burzą oklasków. Wydany obecnie tomik „Powrót do korzeni” zawiera około trzydziestu wierszy z których część autorka zaprezentowała w trakcie wieczoru. Rozpoczęła swoje spotkanie wierszem:

Powrót

wróciłam do swoich korzeni
by grzebać paznokciem w ziemi
wróciłam
do ścieżek
wydeptywanych bosymi stopami
do bukiecików polnych kwiatków
i wianuszków ze stokrotek
wyplatanych dziecięcymi paluszkami
do zapachu matczynego chleba

wróciłam

ale już nie ma tych ścieżek
zarosły nieobecnością
i Ciebie też już nie ma
Mamo
tylko
stokrotki świecą w trawie jak dawniej
i macierzanka wciąż pachnie tak samo

Fascynacja pięknem rodzinnej wsi, przywiązanie do tradycji i do swych korzeni to główne tematy jej twórczości.

Pytań uczestników spotkania było niewiele, natomiast nastąpiły podziękowania oraz gratulacje poparte bukietami kwiatów i prezentami m.in. od Burmistrza Tyczyna **dr. Jana Hermaniuka**, Dyrektora M-GOK w Tyczynie **p. Zofii Matys**, przewodniczącej TMZT **p. Zofii Domino**, b. proboszcza miejscowej parafii księdza kanonika **Władysława Mazepy**, zespołu **Borkowianie** oraz **rodziny**. Wieczór poetycki urozmaicił występ Zespołu Borkowianie oraz program artystyczny dziewczynek z kl. III SP w Borku Starym. **Natalii Szury**, **Emilii Kowal** oraz **Magdaleny Pluty**, przygotowany przez wych. **p. Krystyny Osiadły**. Dziewczynki zaprezentowały wiersz pt. „Rodzina” i zaśpiewały piosenki. Po programie artystycznym przy kawie i ciasteczku można było porozmawiać z autorką, kupić jej książkę i dostać autograf. Wieczór upłynął w ciepłej i miłej atmosferze. Zapewne nie będzie to ostatnie spotkanie, czekamy z niecierpliwością na następne tomiki z jej wierszami.

Organizatorami spotkania był Dom Ludowy w Borku Starym i Biblioteka Publiczna.

Osoby zainteresowane zakupem książek z twórczością p. Alicji Pałki mogą je nabyć w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.

Druhom Bogdanowi i Wiesławowi Tereszkiewiczom

wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

składa: Zarząd i Strażacy z OSP
w Kielnarowej

„Sancta Musica” z koncertem w Sarospatak

Od 31 stycznia do 1 lutego br. Dziecięco – Młodzieżowe Stowarzyszenie Śpiewacze „Sancta Musica” z Tyczyna gościło w węgierskim mieście Sarospatak - Mieście Świętej Elżbiety Węgierskiej. Młodzieży Chórzyści wraz ze swoim dyrektorem ds. muzycznych - panią dyrygent **Agnieszka Fudali** zostali zaproszeni przez Katolicką Szkołę Publiczną, by wystąpić z koncertem kolęd polskich przed węgierskimi uczniami oraz w Bazylice p.w. Świętej Elżbiety Węgierskiej.

Podróż do Sarospatak rozpoczęła się wczesnym rankiem w piątek 31 stycznia. Zmarznięci i trochę niewyspani, zgromadziliśmy się na parkingu koło gimnazjum i po krótkim pakowaniu, w iście zimowej, wietrznej scenerii udaliśmy się w kierunku Węgier.

Podróż minęła nam bardzo szybko i już około godz. 11 – tej byliśmy na miejscu. Sarospatak przywitał nas słoneczną pogodą, która jeszcze bardziej poprawiła nasze nastroje i po zakwaterowaniu w pokojach, udaliśmy się na obiad przygotowany przez goszczącą nas Szkołę. Naszym przewodnikiem i tłumaczem była siostra Zuzanna – elżbietanka, Polka pracująca w węgierskiej szkole i posługująca w tamtejszej parafii.

Wszyscy byliśmy bardzo zadowoleni z obecności siostry Zuzanny, bo chociaż staraliśmy się zrozumieć, co do nas mówi witająca nas p. Dyrektor oraz panie kucharki, to jednak bariera językowa okazała się trudna do pokonania. Po obiedzie udaliśmy się do szkoły. Pani Dyrektor zaprosiła nas do klasy, gdzie mogliśmy się przygotować do koncertu. Następnie podeksytowani, w towarzystwie p. Dyrektora oraz siostry Zuzanny odwiedzaliśmy uczniów w poszczególnych klasach. Wszyscy witali nas serdecznie krótkim programem prezentującym swoje umiejętności, a ponieważ w szkole tej dzieci uczą się przez

osiem lat, więc spotkaliśmy zarówno małe dzieci, jak też nastolatków – uczniów ostatnich klas. Po zwiedzeniu szkoły rozpoczął się koncert naszych chórzystów.

Po oficjalnym powitaniu, przed zgromadzoną licznie publicznością, „Sancta Musica” zaprezentowała tradycyjne polskie kolędy m.in. „Anioł pasterzom mówił”, „Bóg się rodzi”, „O Gwiazdo betlejemska”, a także kolędy śpiewane i znane na całym świecie, jak choćby „Cicha noc”, „The Kelly Family – Adeste fideles”, „Angels we have heard on high” i „Joy to The world”. Na zakończenie nasi chórzyści zaśpiewali skoczną pastorałkę „Gore gwiazda Jezusowi w obłoku”, podbijając serca słuchających. Oklaskom nie było końca. Wszyscy z uznaniem podziwiali profesjonalizm młodych artystów z Tyczyna. Dziękując za występ Chórowi i p. Agnieszce Fudali, p. Dyrektor zaprosiła ponownie „Sancta Musica” do Sarospatak z kolejnym koncertem.

Po pamiątkowych zdjęciach próbach nawiązania kontaktu z róż-

wieśnikami z Węgier, udaliśmy się do hotelu na krótki odpoczynek.

Wieczorem w Bazylice p.w. Świętej Elżbiety odbył się kolejny koncert kolęd w wykonaniu Chóru „Sancta Musica”. We wnętrzu zabytkowego kościoła rozległ się śpiew polskich kolęd, który oczarował wiernych, zebranych na mszy świętej. Ze łzami w oczach ludzie słuchali śpiewu dzieci z Polski, który potęgował wspaniałą akustyką bazyliki, unosił się aż do nieba... I znowu rozległy się brawa i przekazywane dzieciom gratulacje. Ksiądz

proboszcz podziękował Chórowi i p. Dyrygent za dostarczenie wernym niezapomnianych wzruszeń.

Szczęśliwi, choć nieco zmęczeni po pełnym wrażeń dniu, udaliśmy się na nocleg.

W sobotni poranek wszystkim udzielał się radosny nastrój, tym bardziej, że był to długo wyczekiwany przez wszystkich dzień błogiego odpoczynku. Po śniadaniu udaliśmy się na baseny termalne. Przez trzy godziny mogliśmy leniuchować w ciepłej wodzie, pływać i cieszyć się ostatnim dniem ferii.

Na zakończenie naszego pobytu na Węgrzech, zostaliśmy zaproszeni przez księdza proboszcza do zwiedzenia Zamku Sarospatak. I nawet tam, wśród średniowiecznych komnat zamkowych, na prośbę pani przewodnik dzieci z Tyczyna zaśpiewały kolędę „Bóg się rodzi”.

W końcu nadszedł czas wyjazdu i trzeba było pożegnać się z siostrą Zuzanną. Wieczorem zmęczeni, ale pełni poczucia dobrze wykonanej pracy wróciliśmy do naszych domów.

W imieniu wszystkich chórzystów, bardzo dziękujemy naszej Kochanej p. Dyrygent **Agnieszce Fudali**, że z taką pasją i zaangażowaniem rozwija w nich zamiłowanie do

muzyki i zawsze wierzy w ich możliwości.

Dziękujemy panu **dr Dariuszowi Fudali** za wielkie wsparcie, zorganizowanie wyjazdu dzieci i opiekę nad nimi podczas tych dwóch dni i nie tylko. Dziękujemy wszystkim **Rodzicom** małych chórzystów, za to, że dostrzegają potrzebę coraz to „cięższej pracy” i ciągłego zaangażowania w artystyczny rozwój swoich dzieci. A wam drodzy **Artyści** dziękujemy za dostarczone wzruszenia i godne reprezentowanie naszej ojczyzny.

Ewa Felińska - pisarka, która zasługuje na pamięć

Ewa Felińska z Wendorffów (1793-1859) to zapomniana pisarka, patriotka, prekursorka polskiej literatury syberyjskiej i polskiego pamiętnikarstwa kobiecego, matka dziesięciorga dzieci, a także pierwsza Polka zesłana na Sybir.

E. Felińska jest autorką m.in. „Pamiętników z życia”, które opisują polską obyczajowość w klimacie podobnym do Mickiewicza „Pana Tadeusza”. Jednak jej głównym dziełem są 3 tomy „Wspomnienia z podróży do Syberii, pobytu w Berezowie i Saratowie”. Mają one formę dziennika ex-post sporządzonego na podstawie dziennika i listów, które autorka pisała na zesłaniu do rodziny i przyjaciół, a zwróconych potem na jej prośbę.

„Wspomnienia z podróży do Syberii, pobytu w Berezowie i Saratowie” to pierwszy drukowany utwór polskiej literatury syberyjskiej. Ponieważ w byłym Księstwie Warszawskim obowiązywała cenzura, dlatego utwór ten został wydany za granicą w 1852 r. i cieszył się wielką popularnością wśród czytelników.

Pisarka wzbudziła we mnie zainteresowanie swoim fascynującym życiorysem, który w trudnych chwilach pomaga mi iść przez życie.

Wyszła za mąż za Gerarda Felińskiego, który pochodził ze szlacheckiej utalentowanej rodziny. Był bratem Alojzego Felińskiego, poety i dramaturga, autora dobrze znanej nam pieśni narodowej „Boże coś Polskę przez tak liczne wieki..” W okresie Powstania Styczniowego (1863 r.) pieśń tą nazywano polską Marsylianką. Choć została napisana w 1816 r. w hołdzie dla króla cara Aleksandra I na rocznicę ogłoszenia Królestwa Polskiego, to jej słowa zostały potem zmienione i stała się pieśnią zakazaną przez zaborców.

20 lat małżeństwa z Gerardem były dla pisarki bardzo trudnym okresem. Choć Ewa była panią z dworu to musiała poradzić sobie z wychowaniem dziesięciorga dzieci i prowadzeniem gospodarstwa, gdyż jej mąż podjął pracę poza domem i rzadko w nim przebywał. E. Felińska straciła pięcioro dzieci - czworo najstarszych zmarło w wieku dziecięcym, natomiast jako piąta zmarła najstarsza z pozostałej szóstki Paulina.

Ewa Felińska w 1839 r. została aresztowana i po roku więzie-

nia i przesłuchań została skazana na wieczne zamieszkanie na Syberii. Była pierwszą kobietą zesłaną tam na podstawie wyroku sądowego, którą potraktowano jak powstańca, bo do tej pory podążały tam kobiety tylko z własnej woli u boku bliskiego, skazanego na zesłanie mężczyzny. E. Felińska przez dwa lata mieszkała w Berezowie, a potem złagodzone jej warunki zesłania i została przesiedlona do Saratowa. Pisarka pochodziła z znanego szlacheckiego rodu, a gdy zesłano ją na Sybir, to musiała się nagle przystosować do zupełnie innych warunków.

Ale nic nie dzieje się bez przyczyny, bo Ewa Felińska po śmierci męża mocno zaangażowała się w działalność Stowarzyszenia Ludu Polskiego. Był to tajny związek zorganizowany przez emisariusza - księdza Szymona Konarskiego, którego celem było szerzenie oświaty i świadomości narodowej oraz walka z wynarodowieniem Polaków. Była sekretarką tego związku i prawą ręką Konarskiego.

Może warto dziś pomyśleć, co mogła odczuwać, gdy wykonano na Szymonie Konarskim wyrok śmierci, na który i ona czekała samotnie w celi...

To, co kiedyś było wyśnione i okupione aż takim męczeństwem narodu, stało się dziś rzeczywistością. Ale czy słowo ojczyzna jest dziś w naszych sercach, jeśli godzimy się na minimalizowanie nauczania polskiej historii czy usuwanie ze spisu lektur szkolnych takich dzieł jak opowiadanie „Rozdziobią nas kruki i wrony” Stefana Żeromskiego?

Przywróćmy słowu ojczyzna treść, którą kiedyś miało! Bo pomi-

mo uroczystego obchodzenia świąt państwowych, jest dziś ono coraz bardziej wyjąławiane z patriotyzmu. Trzymajmy się tego, co potwierdza naszą narodową tożsamość. Tych naszych chrześcijańskich korzeni, naszej historii i kultury! Bo ojczyzna, to nie tylko miejsce na ziemi, które rozciąga się od Karpat do Bałtyku. Ta prawdziwa ojczyzna jest w naszych sercach.

I o tej właśnie miłości mówi nam Ewa Felińska - pierwsza kobieta zesłana na Sybir, bo postawiła w swoim życiu miłość do ojczyzny ponad wszystko i pomimo tak wielu przeciwności losu wychowała wzorowo swoje dzieci.

Współcześnie pisarka znana jest bardziej jako matka kanonizowanego Zygmunta Szczęsnego Felińskiego, arcybiskupa warszawskiego z okresu Powstania Styczniowego, który podczas powstania wysłał do cara Aleksandra list, w którym ujął się za powstańcami i prosił go o pokojowe rozwiązanie konfliktu z korzyścią dla Polaków, za co został zesłany na Sybir (do Jarosławia nad Wołgą). Jego świętość - miłość do Boga, człowieka i ojczyzny, czyż nie została mu wszczepiona przez matkę, bo jakie jest drzewo, to taki jest i jego owoc.

Na koniec, wspomnę jeszcze tylko, że Ewa Felińska przyjaźniła się z matką Juliusza Słowackiego, Salomeą Bécu, zaś Zygmunt Feliński był obecny przy śmierci Juliusza Słowackiego, ale są to tylko szczegóły z życiorysów wielkich Polaków.

DZIEŃ KOBIET – coroczne święto obchodzone 8 marca jako wyraz szacunku dla ofiar walki o równouprawnienie kobiet. Ustanowione zostało w 1910 r. Dzień Kobiet w Polsce był obchodzony na szeroką skalę do 1993 r. Za pierwowzór Dnia Kobiet przyjąć można obchodzone w starożytnym Rzymie Matronalia. Było to święto przypadające na pierwszy tydzień marca, związane z początkiem nowego roku, macierzyństwem i płodnością. Dzień Kobiet jest obecnie oficjalnym świętem w Albanii, Algierii, Armenii, Azerbejdżanie, Białorusi, Bośni i Hercegowinie, Brazylii, Bułgarii, Burkina Faso, Kamerunie, Chinach, Kubie, Laosie, Kazachstanie, Kirgistanie, Macedonii, Mołdawii, Mongolii, Czarnogórze, Polsce, Rumunii, Rosji, Serbii, Tadżykistanie, Ukrainie, Uzbekistanie, Wietnamie, Włoszech i Zambii. Mężczyźni wręczają wtedy znajomym kobietom – matkom, żonom, partnerkom, koleżankom kwiaty i drobne podarunki.

Zaproszenie do CDKiIT

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej zapraszają na projekcję filmu **„Syberiadą Polską”** połączone ze spotkaniem z **p. Tadeuszem Domino. 25 marca br. (wtorek) godz. 17.00. Wstęp wolny.**

Jedna z największych produkcji ostatnich lat, która z epickim rozmachem opowiada przejmującą historię Polaków deportowanych w latach 40. na Syberię. Pierwszy polski film zrealizowany w majestacyjnych i surowych syberyjskich warunkach.

Dramatyczne losy Jana Doliny (Adam Woronowicz), jego żony (Urszula Grabowska) i dzieci, którzy - po wkroczeniu Armii Czerwonej na ziemie polskie - zostają wywiezieni na Syberię.

„Syberiadą polską” to powrót Janusza Zaorskiego (reżysera filmu) do kina historycznego, które przyniosło mu największe sukcesy międzynarodowe (Srebrny Niedźwiedź MFF w Berlinie za „Matkę Królów”, Grand Prix MFF w Locarno za „Jezioro Bodeńskie”).

W obsadzie spotkali się znakomici aktorzy kilku generacji. Między innymi: Adam Woronowicz („Popiełuszko. Wolność jest w nas”), Jan Peszek („Pożegnanie jesieni”), Sonia Bohosiewicz („Obława”), Urszula Grabowska („Joanna”) oraz Natalia Rybicka („Chrzest”). Wspierają ich aktorzy ukraińscy - między innymi znany z produkcji Petera Weira „Niepokonani” Igor Gniezdilow, a także Andrii Zhurba i Valeria Gułiaewa.

Autorem imponujących dekoracji jest wybitny scenograf Janusz Sosnowski („Przesłuchanie”), który w skali 1:1 zrekonstruował syberyjski obóz Kalucze. Muzykę skomponował Krzesimir Dębski („Ogniem i mieczem”).

Realizacja filmu zajęła 48 dni zdjęciowych, rozciągniętych na cztery pory roku, pomiędzy styczniem 2010 a lipcem 2011. Ekipa liczyła 100 filmowców, choć zdarzało się, że na planie pracowało 250 osób. Większość zdjęć nakręcono w Polsce: na zalewie w Bielinku koło Cedyni, w Sanoku, Chabówce, lasach pod Nowym Targiem, Sierpcu, Drewnicy i okolicach Celestynowa.

Najważniejsze sceny plenerowe zostały wykonane na Syberii (m.in. w zabytkowym, drewnianym kwartale Krasnojarska, na zamrożonym Birusińskim Zaliwie na Jeniseju i w starej syberyjskiej wsi Barabanow). Była to pierwsza w dziejach polskiej produkcji filmowej praca ekipy filmu fabularnego na Syberii.

Informacje o filmie pochodzą ze strony: www.syberiadapolska.pl

CENTRUM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
I INFORMACJI TURYSTYCZNEJ W TYCZYŃCE
oraz
TOWARZYSTWO MIŁOSNIKÓW ZIEMI TYCZYŃSKIEJ

zapraszają na projekcję filmu

oraz spotkanie z **TADEUSZEM DOMINO**
25.02.2014 (wtorek) godz. 17:00
CDKiIT w Tyczynie ul. Grunwaldzka 29, 36-020 Tyczyn
WSTĘP WOLNY!

KINO ŚWIAT

PARK NAUKOWO TECHNOLOGICZNY RZESZÓW – DWORZYSKO Powiatu Rzeszowskiego

Projekt pn. „Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod budowę Parku Naukowo – Technologicznego Rzeszów – Dworzysko” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, Osi Priorytetowej I Nowoczesna Gospodarka, Działanie I.3 Wspieranie Innowacji

Powiat Rzeszowski należy do najszybciej rozwijających się powiatów ziemskich Podkarpacia, za którym przemawiają m.in. realizowane inwestycje. W dniu 5.09.2012 r. Powiat Rzeszowski podpisał umowę z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości na dofinansowanie projektu pn. „Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod budowę Parku Naukowo – Technologicznego Rzeszów – Dworzysko” w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Wartość projektu wynosi 78 mln zł brutto. Zadanie ma na celu kompleksowe uzbrojenie 59,2 ha terenów inwestycyjnych, których Powiat Rzeszowski jest jedynym właścicielem. Obecnie jest to największa inwestycja Powiatu Rzeszowskiego.

W listopadzie 2012 r. ogłoszono przetarg nieograniczony na roboty budowlane związane z budową Parku Naukowo – Technologicznego Rzeszów - Dworzysko, a 28.03.2012 r. podpisano umowę z wyłonionym w ramach przetargu głównym wykonawcą robót budowlanych – Konsorcjum: Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych i Drogowych w Krośnie Sp. z o.o. - Lider i Rejon Budowy Dróg i Mostów w Krośnie Sp. z o.o. - Partner na kwotę 34 537 395,67 zł PLN. W związku z powstałymi oszczędnościami po przetargu Powiat Rzeszowski za zgodą Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Ministerstwa Rozwoju Regionalnego zdecydował się na uzbrojenie dodatkowego terenu 24,9 ha, przylegającego do już powstającego Parku – Naukowo Technologicznego Rzeszów – Dworzysko. Obecnie zrealizowano ponad 70% zakładanych prac budowlanych.

Najpóźniej do końca II kwartału 2014 r. będzie wykonana pełna infrastruktura wraz z chodnikami i oświetleniem 59,2 ha, tak by w III kwartale 2014 rozpocząć sprzedaż działek. Zakończenie kolejnych prac budowlanych związanych z kompleksowym uzbrojeniem dodatkowego terenu 24,9 ha przypada na koniec III kwartału 2015 r. Teren Parku Naukowo- Technologicznego ma bardzo dogodne położenie w stosunku do istniejącej infrastruktury komunikacyjnej miasta Rzeszowa, przylega do linii kolejowej E 30 Rzeszów - Kraków, blisko międzynarodowego lotniska Jasionka, będzie dobrze skomunikowany z drogą krajową DK4.

Obecnie Powiat Rzeszowski przygotowuje wniosek do SSE EURO PARK MIELEC o objęcie swoim oddziaływaniem terenu Parku Naukowo – Technologicznego Rzeszów – Dworzysko, dzięki temu firmy zlokalizowane na tym terenie będą mogły prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach dzięki ulgom podatkowym.

Realizacja powyższego zadania, (kompleksowe uzbrojenie 84,1 ha), jest to szansa prowadzenia działalności gospodarczej poprzez udostępnienie atrakcyjnych działek z pełną infrastrukturą. Pozwoli funkcjonować wielu podmiotom gospodarczym, w których powstaną nowe miejsca pracy i zatrudnienie znajdzie około 1000 osób. Jest to miejsce dla firm tworzących nowoczesne technologie prowadzące działalność o charakterze innowacyjnym, a także działalność naukowo-badawczą, które będą mogły przeprowadzać badania, doświadczenia i eksperymenty w celu tworzenia nowoczesnych i innowacyjnych technologii oraz produktów. Jest to również miejsce do realizacji własnych pomysłów zarówno dla doświadczonych przedsiębiorców jak i naukowców i absolwentów szkół wyższych i nie tylko.

STANISŁAW OBARA

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA

Wojewódzki Urząd
w Rzeszowie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przedszkole Publiczne Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie
ul. Św. Krzyża 3 36-020 Tyczyn Tel: (17) 22 19 387 prtyczyn@intertele.pl www.przedszkoletyczyn.pl

Dyrekcja Przedszkola Publicznego Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie
serdecznie zaprasza na **rekrutację do Przedszkola i Grupy Projektowej**
Rodziców dzieci urodzonych w latach 2009, 2010 i 2011.

Termin składania wniosków: **1 - 31 marzec 2014 r.**
Serdecznie zapraszamy!!!

KLAUDIA SKOCZYLAS

Międzygminny Turniej Futsalowy OSP

„Dziś piłkarze stali się Robocopami. Bardziej od maszy potrzebują oliwienia.” Trafne stwierdzenie legendy światowego footballu Diego Maradony najlepiej odzwierciedla to, co działo się na hali Publicznego Gimnazjum w Tyczynie w niedzielę 19 stycznia br. podczas **Międzygminnego Turnieju o Puchar Burmistrza i Komendanta OSP RP w Tyczynie.**

Zacięte pojedynki stoczyły między sobą drużyny OSP z gmin Chmielnik i Tyczyn. Stawką były mecze półfinałowe i finałowe, dlatego chcąc zakwalifikować się dalej piłkarze musieli wykazać się ponadprzeciętnymi umiejętnościami, wysoką sprawnością fizyczną i sportowym hartem ducha.

Pierwszy półfinałowy mecz wynikiem 2:1 wygrała drużyna OSP Hermanowa pokonując drużynę OSP Chmielnik. OSP Błędowa Tyczyńska Krzywa również nastawiona była na zwycięstwo i nie ugięła się pod potężną ofensywą OSP Kielnarowej, ani precyzyjnymi strzałami **Łukasza Rożkiewicza** w drugim meczu półfinałowym. Ostatecznie po rzutach karnych do finału weszli zawodnicy z Błędowej, a podopieczni trenera **Wacława Ciury** zajęli IV miejsce, przegrywając mecz o miejsce III z OSP Chmielnik. Trzeba przyznać, że wszystkie drużyny popisywały się świetnym wyszkoleniem technicznym i sztuczkami piłkarskimi.

Od początku wiadomo było, że nie będą to łatwe mecze. Zacięty pojedynek toczyły ze sobą drużyny OSP Hermanowa i OSP Błędowa Tyczyńska Krzywa walcząc o I miejsce w turnieju. Liczne strzały zawodników Błędowej Tyczyńskiej nie zdołały jednak zaskoczyć czujnego bramkarza Hermanowej **Mirosława Skoczylasa**. Następne minuty przynosiły kolejne dynamiczne akcje obu stron. W końcówce meczu zawodnik Błędowej Tyczyńskiej **Rafał Szydełko** przyprowadził kibiców Hermanowej o dreszcze, gdy po jego uderzeniu piłka odbiła się od poprzeczki, a mecz zakończył się remisem 0:0. Dopiero rozstrzygające starcie w rzutach karnych zdołało uspokoić rozbudzone emocje. Jak się okazało bramkarz Błędowej Tyczyńskiej **Łukasz Murias**, wykazał się stuprocentową skutecznością zapewniając swej drużynie pewne i zasłużone I miejsce.

OSP Hermanowa zajęła zaszczytne II miejsce, a jej zawodnik **Dominik Skoczylas** po strzeleniu 7 bramek został uhonorowany tytułem króla strzelców. Tuż za nim z wynikiem 6 trafionych bramek uplasowa-

Zmagania drużyn OSP Chmielnik i OSP Wola Rafałowska

Łukasz Murias - najlepszy bramkarz turnieju odbiera nagrodę z rąk Burmistrza Tyczyna

li się **Łukasz Rożkiewicz** z OSP Kielnarowa i **Bartłomiej Tendelski** z OSP Hermanowa. Miano najlepszego bramkarza turnieju otrzymał bezkonkurencyjny bramkarz drużyny zwycięskiej **Łukasz Murias**.

Wyniki tabeli po meczach grupowych: miejsce, punkty, bramki:

GRUPA I Gmina Chmielnik:

1. OSP Chmielnik	10 p. bramki 8:1
2. OSP Błędowa Tyczyńska Krzywa	8 p. bramki 7:2
3. OSP Błędowa Tyczyńska Wieś	5 p. bramki 3:4
4. OSP Wola Rafałowska	4 p. bramki 3:4
5. OSP Zabratówka	0 p. bramki 0:9

GRUPA II Gmina Tyczyn:

1. OSP Kielnarowa	11 p. bramki 13:2
2. OSP Hermanowa	11 p. bramki 12:4
3. OSP Matysówka	8 p. bramki 6:5
4. OSP Tyczyn	6 p. bramki 5:8
5. Drużyna WICI	3 p. bramki 3:6
6. OSP Borek Stary	0 p. bramki 1:15

Ostateczne rezultaty spotkań:

- 1 miejsce - OSP Błędowa Tyczyńska Krzywa
- 2 miejsce - OSP Hermanowa
- 3 miejsce - OSP Chmielnik
- 4 miejsce - OSP Kielnarowa
- 5 miejsce - OSP Błędowa Tyczyńska Wieś
- 6 miejsce - OSP Matysówka
- 7 miejsce - OSP Tyczyn
- 8 miejsce - Wola Rafałowska
- 9 miejsce - Drużyna WICI
- 10 miejsce - OSP Zabratówka
- 11 miejsce - OSP Borek Stary

W duchu sportowej rywalizacji rozegrano wszystkie spotkania. Uwieńczeniem turnieju było wręczenie nagród i dyplomów przez **Burmistrza Tyczyna dr Jana Hermaniuka, Kapelana Strażaków gminy Tyczyn ks. Sławomira Balawendra, Prezesa MG OSP RP w Tyczynie Jerzego Biegę i Komendanta Janusza Skoczylasa**. Organizatorzy serdecznie dziękują wszystkim uczestnikom turnieju za uświetnienie wydarzenia swoją obecnością, sportową walkę, profesjonalne przygotowanie oraz gorąco gratulują zwycięzcom.

JAN SZELIGA - TRENER

Najważniejsze osiągnięcia sekcji łuczniczej LKS „Jaru” Kielnarowa w 2013 r.

Rok 2013 to rok, w którym nasz klub obchodził swoje 20-lecie i choć sekcja łucznicza ma nieco krótszą historię to wyniki uzyskane w ciągu 8 lat jej istnienia dają powody do satysfakcji i zadowolenia.

Reprezentacja „Jaru” podczas Mistrzostw Polski Młodzików w Ludwikowicach. Pierwsza z lewej - Julia Kwoszcz

Sezon sportowy 2013 rozpoczął się od zdobycia brązowych medali w **Halowych Mistrzostwach Polski Juniorów** rozgrywanych w Dąbrowie Tarnowskiej. W skład drużyny wchodziły: **Dorota Rząsa, Ewelina Czenczek, Marzena Stupkiewicz i Paula Kiszyk**. Najlepsze wyniki indywidualnie uzyskała Marzena Stupkiewicz zajmując V miejsce.

W ślady starszych koleżanek poszły młodzieżki, w rozgrywanych **Halowych Mistrzostwach Młodzików Jasienicy k/Bielska Białej**, nasze dziewczęta zdobyły również brązowy medal. W skład drużyny wchodziły: **Agnieszka Hus, Julia Kuna, Julia Kwoszcz i Kinga Czarnik**. Indywidualnie Agnieszka Hus zajęła V m., a Julia Kuna VII m.

Był to niezły początek sezonu zapowiadający dalsze sukcesy naszych zawodników. Sezon połowy to starty zawodników w takich zawodach jak: Puchar Polski Juniorów, Turnieje Klasyfikacyjne Kadry oraz starty w rundach pucharu okręgu i Mistrzostwach Okręgu. W **Pucharze Polski Juniorów** bardzo dobrze zaprezentowała się **Dorota Rząsa** zajmując w II Rundzie V m., a w III Rundzie IV m. Przygotowania do startu w najważniejszych zawodach polowych kontynuowano w lipcu na zgrupowaniu szkoleniowym w Maniowach koło Czorsztyna.

Pod koniec lipca zawodniczki „Jaru” Kielnarowa wystartowały w **Mistrzostwach Polski Juniorów** w Bydgoszczy. Nasz Klub jako jedyny w Polsce wystawił do startu dwa równorzędne zespoły juniorek. Ustawienie drużyn okazało się strzałem w „dziesiątkę”. Nasze dziewczęta po zaciętej walce z najlepszymi drużynami, wywalczyły dwa medale brązowe za zajęcie III m.

Po pokonaniu w półfinałach Łuczniczki Żywiec i Unii Pielgrzymka (czołowych drużyn w Polsce) marzył nam się finał, najlepiej pomiędzy obiema drużynami „Jaru”. Niestety nasze drużyny przegrały oba pojedynki. Wszystkie dziewczęta wróciły z zawodów

z medalami. Najwyżej indywidualnie została sklasyfikowana Marzena Stupkiewicz plasując się na X m., a Dorota Zaborniak na XIV m. W skład drużyn wchodziły: **Marzena Stupkiewicz, Dorota Rząsa, Dorota Zaborniak, Ewelina Czenczek, Paula Kiszyk i Maria Przysaś**. Drużyny były prowadzone przez trenera **Jana Szeligę** i prezesa **Ryszarda Rząsę**. Był to niewątpliwie duży sukces naszych dziewcząt, które pokonały takie kluby jak „Łuczniczka” Żywiec czy „Drukarz” Warszawa. W klasyfikacji sportu młodzieżowego zdobyliśmy 27 pkt. zajmując VI miejsce na 30 sklasyfikowanych klubów z całej Polski mimo, że nasz klub reprezentowany był tylko przez kobiety.

Starsze zawodniczki tym startem zakończyły właściwy sezon 2013, natomiast młodsze na zgrupowaniu szkoleniowym w Polańczyku przygotowywały się do **Mistrzostw Polski Młodzików**, które odbyły się we wrześniu w Ludwikowicach Kłodzkich. Zawodniczki „Jaru” Kielnarowa mimo uzyskania wyników wyższych od swoich życiowych, zajęły IV m. drużynowo, ustępując jedynie tak znakomitym klubom jak „Łuczniczka” Żywiec, „Mewa” Kołobrzeg i „Tramp” Jarosław. W skład drużyny wchodziły: **Julia Kuna, Agnieszka Hus, Kinga Czarnik i Julia Kwoszcz**.

Kolejnymi bardzo ważnymi zawodami były **Międzwojewódzkie Mistrzostwa Młodzików w Krakowie**. Tutaj nasze dziewczęta pokazały się z bardzo dobrej strony. Kolejny znakomity start naszych zawodniczek, który był połączony z podwójną klasyfikacją w zawodach MMM i Międzynarodowych Zawodach „Lajkonik”.

W „Lajkoniku” znakomicie spisała się **Kinga Czarnik**, która w swojej kat. wiekowej zdeklasowała swoje przeciwniczki zajmując I m. Jej koleżanka klubowa **Anna Hetman** zajęła III m. W tych samych zawodach nasze młodzieżki zajęły drużynowo bardzo dobre miejsce - IV i zdobyły 4,5 pkt. w klasyfikacji MMM.

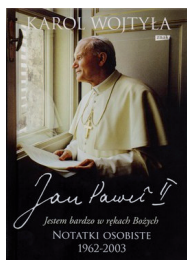
Świetne wyniki z 2013 r. spowodowały, że na I półroczu 2014 r. w **kadrze Polski Młodzieżowców** znalazła się **Dorota Rząsa i Ewelina Czenczek**, zaś w **kadrze Polski Juniorów** - **Maria Przysaś**.

Wyniki zawodniczek „Jaru” Kielnarowa uplasowały nasz klub wśród najlepszych klubów w łucznictwie w przeszerzeniu **Ludowych Klubów Sportowych** w Polsce i dzięki temu znaleźliśmy się wśród klubów, które otrzymują dofinansowanie z Rady Głównej LZS.

Niezły sezon zanotowała także wychowanka naszego klubu **Joanna Rząsa**, która w **Mistrzostwach Polski Seniorów** zajęła III m. pokonując po drodze uczestniczkę Olimpiady w Londynie Natalię Leśniak. Joanna w 2013 r. po raz trzeci zdobyła tytuł **Akademickiej Mistrzyni Polski** indywidualnie, a wraz z siostrą Dorotą i Kariną Lipiarską mistrzostwo drużynowe. Ponadto zdobyła brązowy medal **Młodzieżowych Mistrzostw Polski** na stadionie i złoty medal w Hali. Podczas Halowych Mistrzostw Europy rozgrywanych w Rzeszowie była najlepszą z reprezentantek Polski zajmując IX m., a drużyna reprezentacji Polski kobiet zajęła IV miejsce. Joanna Rząsa reprezentowała również Polskę podczas **Pucharu Europy** w Armenii.

Półka z książkami

Ewa Stachniak to autorka takich utworów jak: „Konieczne kłamstwa”, „Ogród Afrodyty”, „Dysonans”. Ja jednak chcę zachęcić do przeczytania powieści **„Katarzyna Wielka: Gra o władzę”**. Każdy z nas na pewno słyszał o carycy Katarzynie, a po przeczytaniu książki Ewy Stachniak bliżej pozna czasy w których panowała, życie na carskim dworze i życie uczuciowe władców. Książka bowiem pokazuje drogę jaką musiała przejść młodziutka księżniczka Katarzyna, by najpierw przetrwać wśród spisków i intryg Pałacu Zimowego, a później stać się najpotężniejszą carycą w historii Rosji. Przyszła caryca tak naprawdę miała na imię Zofia, i przybyła na dwór jako kandydatka na żonę księcia Piotra III. Tą rolę wybrała dla niej ówczesna caryca Elżbieta. Imię Katarzyna nadano jej gdy przeszła na prawosławie. Powieść o Katarzynie Wielkiej nie jest typową biografią, opisy relacji między ludźmi nie pozwalają czytelnikowi odebrać się od lektury. Ewa Stachniak obecnie pracuje nad kontynuacją opowieści o losach Katarzyny Wielkiej.

„Jestem bardzo w rękach Bożych: Notatki osobiste 1962 – 2003”. Notatki osobiste to zapis czterdziestu lat duchowej drogi najpierw biskupa Karola Wojtyły a później papieża Jana Pawła II. Towarzyszymy naszemu rodakowi od pierwszego decydującego stwierdzenia „Jestem bardzo w rękach Bożych”, po rozważanie „Czas się wypełnił” i ostatnie „Bogu niech będą dzięki”. Notatki zostały zapisane w dwóch zeszytach. Pierwszy obejmuje lata posługi ks. Karola Wojtyły jako biskupa pomocniczego i metropolity krakowskiego. Zawarte są tu refleksje z rekolekcji i dni skupienia m.in. na Jasnej Górze i w Gnieźnie. Drugi zeszyt dotyczy lat 1985 – 2003. Notatki zawarte w obu zeszytach były prowadzone w języku polskim. Często jednak Autor wprowadzał wyrażenia w języku łacińskim i włoskim. Notatki pokazują nam stan duchowy papieża Jana Pawła II podczas rekolekcji. Ukazana jest jego wrażliwość na duchowe problemy Kościoła w Polsce i na świecie. Autor pokazuje wielkość codziennej modlitwy, Mszy św. i kultu maryjnego. Maryja była dla Ojca Świętego osobą dojrzałą w wierze, która doskonale przyjęła i wypełniła wolę Bożą. W ostatnich latach notatki są coraz skromniejsze ze względu na postępującą chorobę Jana Pawła II. Oto fragment notatek z 2000 r. „Maryja mnie uwolniła, ...życie się zmienia, ale się nie kończy...”. Jakże ważne słowa, które wykraczają poza granice życia. Przenoszą nas tam gdzie łączy się to co ludzkie i Boże. Książkę polecam wszystkim, którzy chcą zrozumieć duchowość Jana Pawła II, ale także tym którzy poszukują swojej drogi w życiu.

Poleca: **MONIKA DZIADURA**

Impresje poetyckie

O pięknie

*Piękno jest w bólu i płaczu
Obwieszczającym narodziny
(jak instynktowne witanie się ze światem
w nieświadomości tej reakcji przyczyny)*

*W wiernym czekaniu
I tęsknocie szczerej
(o tym patriota na wygnaniu
opowiedziałby pewnie szerzej)*

*W modlitwie na rzecz bliskich
W świątecznych życzeniach
(co dzięki słowa łaskawości
boskim kanałem trafiają gdzie trzeba)*

*W tęczy, co się po burzy
Wstęgą na niebie rozściela
(dając iskierkę otuchy,
że nie płonna nadzieja)*

*W górskim pejzażu, co kształtem
Ludzki los przypomina
(co to pnie się na szczyty
to ściąga go lawina)*

*Piękno jest tam, gdzie szczerość
Istoty jego przyczyny
Sztucznie się go nie stworzy
By mogło wzruszyć godziny*

*By te zapragnęły nagle
Z zachwyty w miejscu stanąć
I tak trwać zatrzymane...
Bo piękno to czasu łabędź*

Modlitwa

*Nim przejdę na drugą stronę istnienia,
Nim poznam wartość własnego sumienia,
Pozwól mi wytrwać w tym przekonaniu
Że jestem tu dla próby, a nie na wygnaniu.*

*Pozwól dalej mi wierzyć w sens cnót
Co swym wiernym pozwalają dojść do wrót
Tej krainy gdzie uspokojenie i radość
Dają ziemskim udrękom i rozterkom zadość*

*Gdzie nie ma ani kary, ani potępienia
Jest jedynie jeden wielki rachunek sumienia
Sami wszak sobie za życia wymierzamy kary
Wzajemnie czyniąc własny lub czyjś los koszmarem*

ELŻBIETA FERLEJKO - z wykształcenia prawnik, z zawodu księgowa, z zamiłowania filozofka-poetka. Członkini Stowarzyszenia Literackiego *Witryna*, gdzie pełni funkcję skarbnika. Debiutowała w „Sztafecie”. Swoje wiersze publikowała ponadto m.in. w „Nadwiosłoczu” i okolicznościowych almanachach poezji: *Spojrzenia 4* czy *Przystanek Poezja - Przemyśl - cyklicznie*.

Prezentuje: **ADAM JANIEC**

Wykład o języku

Spotykamy się z nimi każdego dnia i chyba tak do końca nie da się ich uniknąć. Mowa oczywiście o błędach językowych, które w ostatnich latach słyszymy zdecydowanie za często. Mówić o tym należy szczególnie w lutym, bo to miesiąc, w którym obchodzimy Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego (21 luty). Dzień ten wprowadzony został w 1999 r. przez UNESCO by pomóc w ochronie różnorodności językowej jako kulturowego dziedzictwa i walczyć w obronie języków, bo w przeciwnym razie w niedługim czasie wiele z nich może zniknąć.

Dlaczego wszyscy powinniśmy pracować nad udoskonalaniem języka polskiego? to tytuł wykładu jaki **prof. Kazimierz Ożóg** wygłosił w Saloniku Literackim działającym przy Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Tyczynie. Spotkanie to zgromadziło licznych słuchaczy, wśród których znaleźli: burmistrz **Jan Hermaniuk** z małżonką, ks. proboszcz **Marian Czenzek**, przewodniczący rady powiatu rzeszowskiego **Stanisław Obara**, czytelnicy, nauczyciele i uczniowie ZS w Tyczynie.

W swoim wykładzie prof. Ożóg podkreślił, że troska o język to zadanie dla każdego Polaka, bo język łączy nas wszystkich. Poniżej przedstawię powody, podane przez prof. Ożoga, dla których powinniśmy dbać o poprawność języka polskiego.

Powód pierwszy – osobisty.

Bogaty język to bogaty człowiek. Jeśli wewnątrz jesteśmy prymitywni, agresywni i źle nastawieni do ludzi, to taki też jest nasz język. Jeżeli jesteśmy życzliwi wobec innych, dobrze nastawieni do siebie i świata, to widać to także w naszej mowie. Taki język buduje, a nie niszczy. Dziś można ukryć wiele wad urody, bo są we współczesnej medycynie na to sposoby. Można też pięknie się ubrać, ale jeśli w środku jesteśmy nijacy, to nasza mowa nas zdradzi. W motywie osobistym język ściśle powiązany jest z myśleniem, zatem jeśli nasz język jest bogaty i zróżnicowany, wówczas każdą naszą myśl bardzo łatwo przełożymy na komunikat, na to co chcemy powiedzieć.

Powód drugi – grupowy.

Człowiek to istota społeczna, zawsze jest członkiem większej lub mniejszej grupy, a nasz język jest instrumentem działania i porozumiewania się w tej grupie. Jeśli członkowie danej grupy nie znajdują wspólnego języka (np. w rodzinie nieustannie panują ciche dni lub awantury), to z biegiem czasu każda grupa się rozpad-

nie. Można tu odwołać się do Biblii, a dokładnie do pomieszczenia języków przy budowie wieży Babel. Podsumowując - jeśli pracujemy nad językiem, to potrafimy też dobrze pracować w grupie, a dzięki słowom potrafimy rozpoznawać także zagrożenia.

Powód trzeci – narodowy.

Nasz język ojczysty to najważniejszy element narodowej tożsamości, to składnik naszej ojczystej kultury. Język był potężną bronią w walce o wolność naszej Ojczyzny. Omawiając tą część prof. Ożóg wspominał dzieła poetów romantycznych i pozytywistycznych, które, pisane piękną polszczyzną, odegrały dużą rolę w podtrzymywaniu myśli o wolności.

W końcowej części wykładu prof. Ożóg podkreślił, że współczesna polszczyzna narażona jest na działanie wielu czynników, które bardzo ją zmieniają, są też dużym zagrożeniem. To przez ten wpływ w naszym języku jest dużo zbędnych zapożyczeń i wulgaryzmów, nie doceniamy też języka polskiego. Stąd też rada profesora dla nas wszystkich: **pracuj nad językiem, czytaj, pisz, rozmawiaj, szanuj naszą mowę, i tym się przyczynisz do budowy ojczystej kultury.**

Podczas wykładu w Bibliotece, prowadząca spotkanie dyrektor **Alicja Kustra**, odczytała fragmenty Listu pasterskiego Episkopatu Polski na temat roli naszego języka ojczystego.

*Czaj, kolo, bazę, kumaj,
Sorewicz, że w naszym speech,
Pełna faza, zajawka w Italii,
Full wypas, zdanza sprawa,
Zakręcona impreza,
Po prostu masakra!
Kultowy MAN,
Zajarzyste autostrady.
Włochy jak Włochy
Lukali my tu i tam.
Fajny Rzym, przeje fajna Padwa,
Galileo na big skrzynce po browarze,
Sympa Rawenna
Jakiś Justynian w San Vitale spoko facet
I Teodora z kamyczków na ścianie.
Koleś przewodnik super gostek
Z czadowym brzusem,
Miał równo pod sufitem,
Coś brechał o zabytkach,
Ale to dla nas zmuła i ściema.
No ale było fest,
Lipa że mało bronksu,
Ale wino z kartonu debest.
No to naczepa, hejka!*

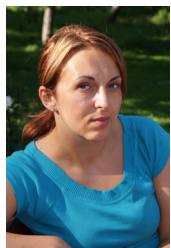
Ziom Kaz

O tym jak zmienia się język polski może świadczyć wiersz prof. K. Ożoga napisany slaniem młodzieżowym.

Numer 3. Głosu Tyczyna

- ukaże się z datą **30 marzec 2014 r.**
- termin składania tekstów upływa: **17.03.2014 r.**
Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji:
Urząd Miejski w Tyczynie, pok. 24, 25.

Napoje energetyzujące

Napoje energetyzujące, zwane energizerami, energetyzernami, energy drinkami lub psychodrinkami, są rynkowym hitem ostatnich lat. Z roku na rok cieszą się w Polsce i na całym świecie coraz większą popularnością. Sprzyja temu coraz szybsze tempo życia, przepracowanie, zmęczenie i niedobór snu. Reklamy napojów energetycznych obiecują, że produkty te dadzą nam siły, zlikwidują zmęczenie i kłopoty z koncentracją. Według producentów tych napojów zwiększy się po ich wypiciu nasza wydajność fizyczna i umysłowa. Niestety nie podają oni do wiadomości konsumentów, jakie reakcje mogą wywołać takie produkty w naszym organizmie. W Polsce sprzedaż energetyków przekroczyła 30 mln sztuk rocznie! Według szacunków firmy Strateg, polski rynek tych napojów rośnie w tempie 4 proc. rocznie i w 2014 r. będzie warty niemal 820 milionów zł. Za tą dynamiką zdaje się niestety nie nadążyć prawo. Przepisy unijne wciąż nie definiują jednoznacznie, czym są napoje energetyzujące.

Co takiego kryją zatem puszki i butelki z tymi napojami, że sięga po nie coraz większa liczba osób, w tym także młodzież, dzieci, a nawet kobiety w ciąży? Producenci podkreślają, że napoje energetyzujące zwiększają wydajność fizyczną i umysłową. Najczęściej konsumenci sięgają po nie, zamiast popołudniowej kawy, żeby ugasić pragnienie, albo dlatego, że lubią ich smak. Niewielu z nas jednak wie, jakie reakcje wywołują w organizmie. Pamiętajmy, że napój energetyczny oprócz dużej dawki kofeiny zawierają także wiele innych, mniej pożytecznych dla organizmu dodatków, wśród których dominuje cukier. Jedna butelka lub puszka (250 ml) popularnego energetyka zawiera ok. 30 g cukru, czyli 7-8 łyżeczek! Oprócz tego napoje energetyzujące zawierają uderzeniową dawkę witaminy B12. Witamina ta posiada w syntetycznej postaci nieprzyjemną woń, dlatego napoje te są wzbogacane chemicznymi dodatkami, aby ten zapach zneutralizować, w efekcie czego nadają produktom charakterystyczny landrynkowy aromat i smak. Nawet dla zdrowego człowieka, dawka tej witaminy jest za duża. W zależności od producenta i rodzaju energetyzera, takie napoje mogą zawierać także wiele innych pobudzających substancji, głównie pochodzenia roślinnego, np. guaranę. Poza tym można w nich znaleźć także glukuronolakton (ten produkt chemiczny został stworzony w latach 60 przez Departament Obrony Stanów Zjednoczonych. Służył żołnierzom w zwalczaniu stresu podczas wojny w Wietnamie. Działał jak halucynogen i narkotyk. Szybko okazało się jednak, że jest trującą, wpływającą na pojawianie się migreny, guzów mózgu i chorób wątroby. Dlatego z armii został wycofany). Ryzyko dla zdrowia mogą stwarzać nie tylko same te substancje, ale porcje, w jakich zostały skomponowane. Naukowcy przestrzegają, że napoje energetyzujące zagrażają nie tylko zdrowiu, ale i życiu. Czasem wystarczy tylko jedna puszka, żeby dostać zawału serca – alarmują australijscy uczeni. Dotyczy to zarówno starszych, jak i całkiem młodych osób. W wielu amerykańskich szkołach zakazano sprzedaży i spożywania napojów energetyzujących, gdyż uczniowie po ich spożyciu odczuwali kołatanie serca, mieli nudności i inne objawy typowe dla zawału, co powodowała wy-

soka zawartość kofeiny. Dodatkowym niebezpieczeństwem związanym ze spożyciem kofeiny przez małych jest wpływ tego związku na wypłukiwanie wapnia, który na etapie dojrzewania jest szczególnie potrzebny do budowy kości. W Polsce co 9. gimnazjalista i co 14. uczeń szkoły podstawowej wspomaga się kofeinowym drinkiem. Co piąty nastolatek spożywa takie napoje kilka razy w tygodniu (wynika to z badań Mazowieckiego Centrum Profilaktyki Uzależnień). „W napojach energetycznych często można znaleźć składniki potęgujące działanie kofeiny, a także substancje, które w organizmie dziecka mogą zrobić prawdziwe spustoszenie. Po fatalnym wpływie na serce i układ krążenia, najbardziej obawiam się o wątroby dzieci i nastolatków” – mówiła w eDziecko.pl pediatra Danuta Chrzanowska-Liszewska.

Pamiętajmy! Napoje energetyzujące to tzw. środki spożywcze specjalnego przeznaczenia – więc już z założenia przeznaczone są wyłącznie dla dorosłych do sporadycznego spożycia. Kobiety w ciąży, nie powinny absolutnie spożywać takich napojów, gdyż udowodniono, że ich składniki przenikają przez łożysko do płodu, i hamują wydzielanie hormonu wzrostu. Zdecydowanie szkodzą więc rozwijającemu się dziecku. Również osoby cierpiące na schorzenia układu nerwowego, migreny, nadczynność tarczycy, cukrzycę, padaczkę, refluks i chorobę wrzodową oraz zaburzenia rytmu serca (a to tylko z niektórych przeciwwskazań) powinny się wystrzegać tego typu napojów. Napoje te nie nadają się ponadto dla alergików. W swoim składzie mają szereg sztucznych substancji, które mogą wywołać reakcję alergiczną organizmu lub spowodować podrażnienie żołądka.

Jeśli musisz sobie natychmiast rozjaśnić umysł, lepiej nawet wypić filiżankę kawy, a gdy ta nie służy, to szklankę soku pomarańczowego, który działa stymulująco na mózg i jego czynności poznawcze. Trzeba także pamiętać, że napojów energetyzujących nie powinno się spożywać równocześnie nie tylko z alkoholem, ale też z innymi napojami, zawierającymi kofeinę, np. z coca colą. W barach i klubach nocnych są popularne drinki złożone z mocnych alkoholi i napoju energetyzującego. Tymczasem pod żadnym pozorem nie wolno pić takiej mieszanki, bo niszczy ona wątrobę, a do tego chorobowo zmienione miejsca nie regenerują się. I jeszcze jedna ważna sprawa. Po energetyzery sięga się dla pobudzenia umysłu, natomiast w przypadku wyczerpania fizycznego wskazane są bardziej napoje izotoniczne. Bo, podczas gdy w tych pierwszych jest dużo kofeiny, w tych drugich kofeiny być nie powinno, bo jej miejsce powinny zająć mikroelementy, głównie potas i magnez, czyli te, które są wypłukiwane z organizmu podczas wysiłku wraz z potem.

Lekarze apelują do rodziców, którzy pozwalają swoim dzieciom raczyć się energy drinkami. „Zabraniają kawy, ale dają 5 zł na zakup napoju, zawierającego kofeinę” – wytyka niekonsekwencję rodziców dr Dariusz Nowak.

Mam nadzieję, że artykuł ten wystarczy by przemówić do rozsądku młodym ludziom, którzy nagminnie sięgają po różne napoje energetyzujące, a także wyuczuli rodziców i sprowokuje do zainteresowania się, co najchętniej piją ich dzieci.

Tekst źródłowy:

http://wyborcza.pl/1,75400,15059423,Napoje_energetyczne_moga_wplywac_na_prace_serca.html; http://www.poradnikzdrowie.pl/ciaza-i-macierzynstwo/zdrowie-dziecka/napoje-energetyczne-niewskazane-dla-dzieci_38018.html; <http://kobieta.wp.pl/kat,26377,title,Napoje-energetyczne-szkodza>; <http://fitness.wp.pl/zdrowie/wirtualny-poradnik/go:2/art1077,substytut-malej-czarnej.html>; http://www.poradnikzdrowie.pl/zywienie/zasady-zywienia/Napoje-energetyczne-energetyzujace-moga-byc-szkodliwe-dla-zdrowia_36243.html.

STRAŻAK RADZI

WACŁAW STANIEK

Pożar

Przyczyn jego powstania może być wiele, niestety najczęściej to człowiek jest jego sprawcą. Pożar powstaje na skutek nieostrożności przy posługiwaniu się ogniem otwartym i substancjami łatwopalnymi. Inne przyczyny to wady urządzeń mechanicznych, instalacji elektrycznych i grzewczych, a także ich nieprawidłowa eksploatacja. Często zdarza się też, że w miejscach do tego nieprzeznaczonych przechowujemy substancje łatwopalne i niebezpieczne, zupełnie nie zdając sobie sprawy z tego, że narażamy zdrowie i życie nie tylko swoje ale i rodziny. Inne przyczyny powstawania pożarów to: samozapalenie się materiałów, wyładowania elektryczności, podpalenia.

Najwięcej pożarów powstaje w rolnictwie. Ogień niszczy maszyny rolnicze, uprawy, budynki gospodarcze, giną zwierzęta. Często do pożarów dochodzi na terenie upraw leśnych, młodników. Duża ilość pożarów występuje także w obiektach mieszkalnych: domach, blokach. Inną grupę stanowią pożary w środkach komunikacji, w obiektach produkcyjnych i obiektach użyteczności publicznej.

Niezależnie od tego jakie podejmujemy środki ostrożności pożary powstają, niestety najczęściej tam, gdzie występują zaniedbania lub działania umyślne człowieka.

Czynniki mające istotny wpływ na rozprzestrzenianie się pożaru:

- zwarta zabudowa, występowanie palnych elementów w budynku lub instalacji,
- niewłaściwe składowanie materiałów oraz brak porządku i czystości,
- brak urządzeń przeciwpożarowych i środków gaśniczych,
- nieumiejętność użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- brak środków alarmowania i łączności,
- niewłaściwe prowadzenie akcji gaśniczej i niesprzyjające warunki atmosferyczne.

Jeśli chcemy zapobiegać pożarom pamiętajmy, aby:

- nie rzucać niedopałków papierosów i zapalek w pobliżu materiałów palnych,
- nie palmy papierosów w miejscach podatnych na zapalenie i wybuch,
- przestrzegajmy zasad BHP przy pracach spawalniczych czy remontowo – budowlanych z użyciem ognia w pobliżu materiałów palnych,
- nie naprawiamy sami instalacji elektrycznej czy urządzeń elektrycznych,
- nie zostawiamy bez dozoru przenośnych urządzeń grzejnych (grzałek, czajników, żelazka), bo one także mogą być przyczyną powstania pożaru.
- zachowujemy wymaganą odległość urządzeń ogrzewczych od materiałów palnych,

Zdarza się, że przyczyną pożaru są wyładowania atmosferyczne, one także mogą powodować ofiary w ludziach. Na wyładowania najbardziej narażone są wysokie obiekty i pojedyncze drzewa. Pożarom powstałym wskutek wyładowań można zapobiegać zakładając na budynkach instalacje odgromowe.

Dosyć często przyczyną powstania pożaru są pod-

palenia. Niestety, najczęściej dokonuje się ich z zazdrości, aby zatrzeć ślady po przestępstwie, bywa, że przyczyną podpalenia jest choroba psychiczna podpalacza.

Do innej grupy przyczyn powstania pożarów zaliczamy samozapalenia. Zdarza się to w przypadku takich materiałów jak: zbite w skrzyni czyściwo, siano, pasza czy nawozy sztuczne niewłaściwie składowane.

Innymi przyczynami pożarów są m.in. iskry wydobywające się z urządzenia szlifierskiego, stosowanie iskrzących urządzeń i obuwia w pomieszczeniach zawierających stężenia gazów lub płynów wybuchowych, otwieranie beczek z rozpuszczalnikiem przy użyciu iskrzących narzędzi czy zaniedbania w czyszczeniu przewodów spalinowych i dymowych.

źródło. www.ospdebiensko.pl

**Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie**
serdecznie zaprasza
na **KONCERT** z okazji
DNIA KOBIET
pt.
**„RADOŚĆ
NAJPIĘKNIEJSZYCH
LAT”**
w programie
największe przeboje
ANNY JAN TAR
8.03.2014r.
godz. 16.00
Sala widowiskowa M-GOK

Zarząd Osiedla zaprasza na zebranie

Zarząd Osiedla w Tyczynie zaprasza
Mieszkańców Tyczyny na zebranie, które
odbędzie się w **Miejsko – Gminnym Ośrodku
Kultury 23 marca br. o godz. 10.00**

Porządek:

- Otwarcie zebrania,
- Sprawozdanie Przewodniczącego Zarządu Osiedla z działalności w 2013 r.,
- Przedstawienie planu zadań na 2014 r.,
- Inwestycje w Gminie Tyczyn 2013-2014,
- Wystąpienia zaproszonych gości,
- Dyskusje, sprawy różne,
- Zakończenie zebrania.

**Przewodniczący Zarządu Osiedla w Tyczynie
Jan Napora**

OGŁOSZENIA

Szukam pracy jako opiekunka do dzieci, najlepiej w Tyczynie lub w najbliższej okolicy. Mam 35 lat, jestem osobą odpowiedzialną, uczciwą, bez nałogów, z dużym doświadczeniem.
Tel. 511-058-878

Mieszkanie i pomieszczenia na warsztaty usługowe do wynajęcia w Tyczynie.
Tel. 17 22-19-476

KURS CHEMIZACYJNY

Osoby zainteresowane kursem chemizacyjnym, uprawniającym do wykonywania zabiegów ochrony roślin oraz zainteresowane atestacją opryskiwaczy proszę o kontakt:

**PODR w Boguchwale,
Biuro Doradcy w Tyczynie,
ul. Św. Krzyża 14,
tel. 17 22-99-276 lub 723-977-463**

SKUTERY MOTORY ROWERY

**Sklep Mewa 2
Tyczyn, ul. Grunwaldzka 39A (obok stacji paliw)
Tel. 17 22-91-444**

Zespół Szkół Samochodowych w Rzeszowie
35-205 Rzeszów, ul. Warszawska 26 A
ogłasza nabór na rok szkolny 2014/2015

■ TECHNIKUM NR 11

- Technik pojazdów samochodowych
- Technik mechatronik - specjalność: mechatronika samochodowa

■ ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 8

- Mechanik pojazdów samochodowych
- Elektromechanik pojazdów samochodowych
- Blacharz samochodowy
- Lakiernik

Nowe klasy patronackie autoryzowanych dealerów branży motoryzacyjnej!

www.samochodowka.fastom.pl

www.facebook.com/Samochodowka26a

**Proszę przekazać 1% podatku
i pomóc w leczeniu i rehabilitacji Adasia**

Fundacja Dzieciom "Zdążyć z Pomocą"

KRS: 0000037904

Cel szczegółowy: 16127 MYTYCH ADAM

Prosimy o wyrażenie zgody w formularzu PIT na przekazanie swoich danych OPP.

<http://dzieciom.pl/podopieczni/16127>

OGŁOSZENIA

Telefoniczna Informacja

Gospodarcza 194-34

Medyczna 194-39

*szukasz informacji...
zadzwoń do "r-BIT-u"*

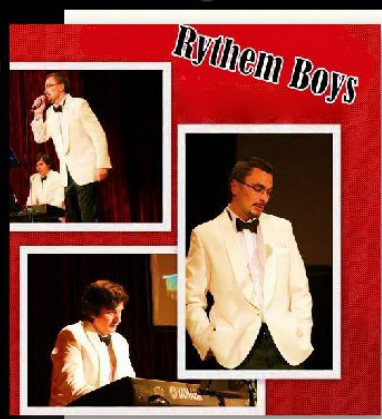
**Na bezpłatne badanie słuchu
do Przychodni Rejonowej
w Tyczynie zaprasza
Firma audioNOWA**

Organizatorzy informują, że bezpłatne badania słuchu wykonywane będą w Przychodni w Tyczynie w każdy pierwszy czwartek miesiąca.

Badania takie wykonywane są również w
Renie - Przychodni Rehabilitacyjno-Leczniczej
przy ul. Aleja Rejtana 10, I piętro, gabinet 101,
od pon. - do pt. w godz. 8.00-16.00.

**Centrum Dziedzictwa Kulturowego
i Informacji Turystycznej w Tyczynie
zaprasza na koncert zespołu**

W repertuarze koncertu m.in. „Już nie zapomnisz mnie”,
„Jej portret” czy „Everybody loves somebody”

23.02.2014 (niedziela) godz. 17:00

WSTĘP WOLNY!

CDKITY, ul. Grunwaldzka 29

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: Alicja Kustra - redaktor naczelny, Zofia Matys, Agnieszka Gulak, Ewa Kocur, Elżbieta Domino, Agnieszka Janda, Adam Janiec.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl

Skład i łamanie: Pracownia Komputerowa Urzędu Miejskiego w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrzenia ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

Ferie w M-GOK

Spotkanie z policjantem

Warsztaty kulinarne

Zajęcia muzyczne

Zajęcia plastyczne

Prezentacja masek karnawałowych

Zabawa karnawałowa

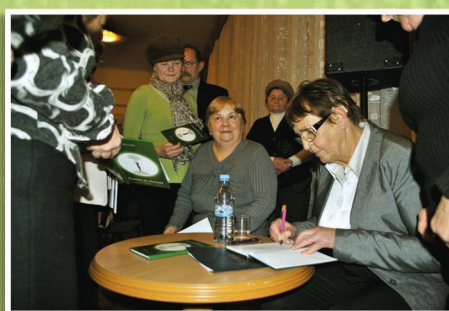
Promocja tomiku poezji Alicji Pałki

Siostra i przyjaciółki p. Alicji

Alicja Pałka i ks. kanonik
Władysław Mazepa

Poetka podpisuje tomiki

Burmistrz Jan Hermaniuk
i p. Alicja Pałka

Natalia, Madzia i Emilka śpiewają Kwiaty Polskie

Gratulacje i życzenia w imieniu ZS Borkowianie
składają B. Trzyna i J. Kuśnierz

Spotkanie z prof. Kazimierzem Ożogiem

Fot. Monika Dziadura